EUROFONDY POMÁHAJÚ ROZVÍJAŤ SLOVENSKO

SPOZNAJTE PROJEKTY PROGRAMOVÉHO OBDOBIA 2014 – 2020 REALIZOVANÉ VĎAKA FINANČNEJ PODPORE EURÓPSKEJ ÚNIE

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA

OPTP
operačný program technická pomoc

EUROFONDY POMÁHAJÚ ROZVÍJAŤ SLOVENSKO

ISBN 978-80-972653-8-0

Vážení čitatelia,

prijmite našu pozvánku do sveta úspešných projektov, ktoré boli v posledných rokoch na Slovensku realizované s pomocou Európskej únie. Projekty, ktoré vám predstavujeme, slúžia predovšetkým na zlepšenie života a životnej úrovne na celom Slovensku, ale zároveň sú aj príkladom a inšpiráciou, že s finančnou pomocou eurofondov dokážeme veľké veci.

Za roky členstva Slovenskej republiky v Európskej únii sa život našich občanov zlepšuje a naberá vyššiu kvalitu. To, čo ľudovo nazývame eurofondy, je historicky unikátny systém pomoci hospodársky silnejších krajín slabším. Aj Slovensko ich má k dispozícii na budovanie ciest, na nové technológie vo výrobnom procese, pri ochrane životného prostredia, na podporu zamestnanosti, na obnovu škôl či na komunálne projekty.

Želáme si, aby táto publikácia ukázala, ako Slovensko napreduje. Chceme, aby bola ukážkou toho, že aj keď cesta od vytvorenia projektu cez schválenie a čerpanie finančnej pomoci z eurofondov až po jeho realizáciu nie je jednoduchá, pre každého z nás je veľkým prínosom a stojí za to prekonávať mnohé prekážky. Eurofondy nám túto možnosť otvárajú a sú zárukou, že Slovensko na ceste do modernej Európy nebude zaostávať.

Pravdepodobne už nenájdete obec či región, ktorého rozvoj by nebol podporený z eurofondov. Prinášame vám príklady viac ako sedemdesiatich projektov, ktoré prispeli k rozvoju Slovenska, ochrane životného prostredia, zvyšovaniu konkurencieschopnosti a odstraňovaniu regionálnych rozdielov.

Vykročte s nami na cestu po Slovensku a spoznajte projekty, ktoré nám zlepšujú život.

VYBRANÉ PROJEKTY REALIZOVANÉ VĎAKA FINANČNEJ PODPORE EURÓPSKEJ ÚNIE

Mapka znázorňuje mestá, obce alebo ich časti, v ktorých sa úspešne realizovali alebo realizujú projekty predstavené v tejto publikácii. Farebne sú rozlíšené jednotlivé tematické oblasti (pozri legenda pri mapke).

Skalica 6
Horná Potôň 7
Marcelová 8

Levice 10
Krásno nad Kysucou 12
Očová 13

Veľké Teriakovce 14
Bystré 15

Bratislava 18
Bratislava 20
Malacky 22
Svätý Jur 24
Pezinok 26
Šenkvice 28

Trnava 30
Šuja 32
Žilina 34
Čadca 35
Martin/Turčianske Teplice 36
Zvolen 37

Veľký Šariš 38
Prešov 40
Košice 42
Bardejov 44

Kopčany/Mikulčice 48
Modra 50
Jelka 51
Lehnice 52
Tekovská Breznica 53

Trnové 54
Fačkov 56
Zvolen 58
Liptovský Mikuláš 60
Rumince/Chanava 62

Kežmarok 64
Hniezdne 66
Gaboltov 68
Ľubotín 70
Moldava nad Bodvou 72

Trnava 76
Trenčín 78
Pruské 80
Veľké Zálužie 82
Hronsek 83

Zvolen 84
Detva 86
Dobšiná/Letanovce 88
Lipany/Poprad/Žehra 90
Nižný Slavkov 92

Michalovce 94
Pavlovce nad Uhom 96
Roztoky 97
Bzenov 98

Búč 102
Šaľa 103
Oslany 104
Veľký Kýr 105
Nová Baňa 106
Prievidza 107

Hronovce/Čata/P. Ruskov 108
Uhorská Ves 110
Lučenec 111
Nové Hony/Veľké Dravce 112
Žaškov 114
Poráč 115

Rejdová 116
Drnava 118
Šarišské Jastrabie 120
Fričovce 122
Cernina 124
Snina 126

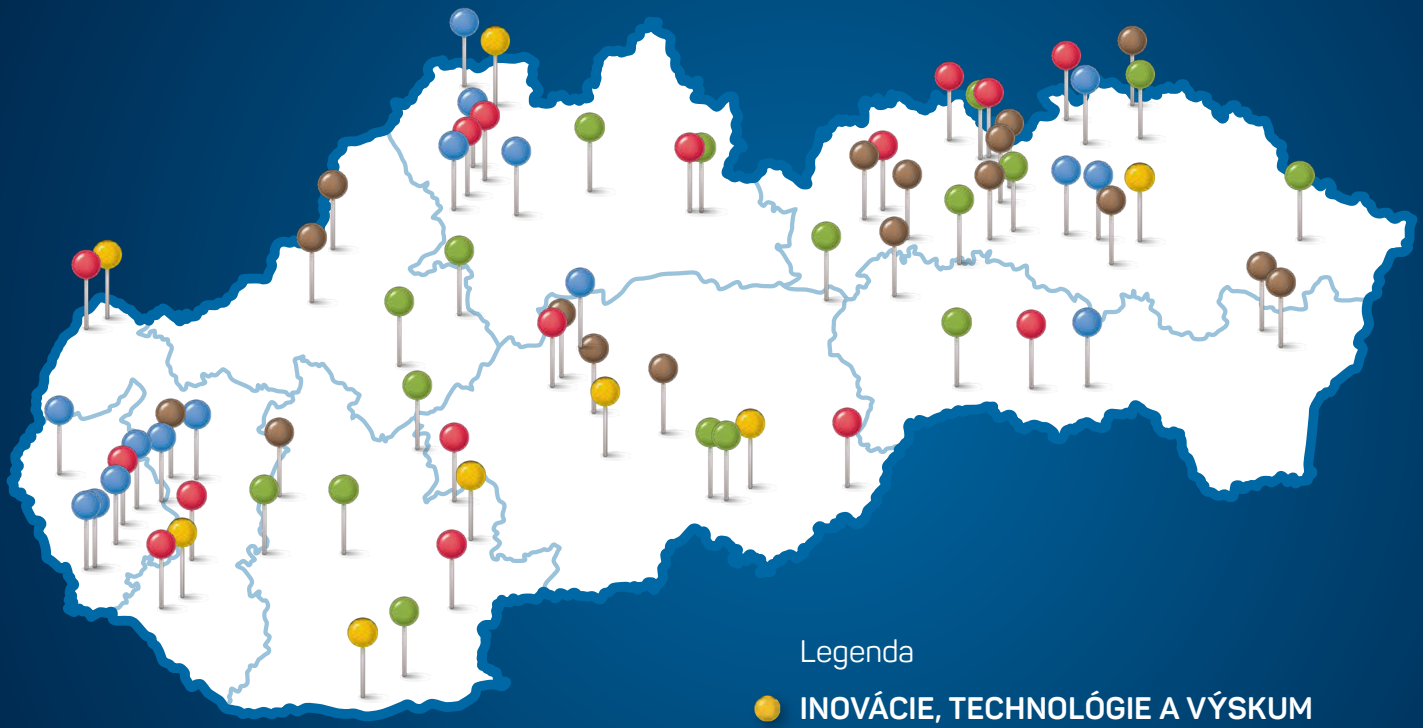

Legenda

- INOVÁCIE, TECHNOLÓGIE A VÝSKUM
- DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- REGIONÁLNE PROJEKTY
- ĽUDSKÉ ZDROJE A VZDELÁVANIE
- ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Inovácie, technológie a výskum

Od prvotiny P. O. Hviezdoslava po digitál

Skalica

Operačný program:
Výskum a inovácie

Prijímateľ:
Západoslovenské tlačiarne Skalica, s. r. o.

Názov projektu:
Posilnenie inovačného potenciálu spoločnosti Západoslovenské tlačiarne Skalica, s. r. o.

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- centrum Skalice
- Záhorské múzeum
- Baťov kanál
- Zlatnícka dolina

Skalická tlačiareň je jednou z najstarších nepretržite fungujúcich tlačiarní na Slovensku. Svoju prvú knihu tu vydal aj významný literát Pavol Országh Hviezdoslav. Úspech tejto firmy a ambícia napredovať smerovali k aktívnemu využitiu finančných prostriedkov z EÚ. Vďaka nim spoločnosť nakúpila a sprevádzkovala nové technológie, napríklad digitálny tlačový stroj s dokončovacím zariadením V1, technológie knižnej väzby, laser, plotter – vyrezávací súradnicový zapisovač a zariadenia na špirálovú väzbu. Najmodernejšie stroje umožnia nielen rozvoj odborných zručností zamestnancov a inováciu výrobného procesu, ale aj tvorbu nových produktov.

Zelená výrobná linka na sedacie súpravy

Horná Potôň

Operačný program:
Výskum a inovácie

Prijímateľ:
Melli Interiéry, s. r. o.

Názov projektu:
Inovácia technológie
Melli Interiéry, s. r. o.

Slovenský výrobca pôsobí v odvetví výroby nábytku, konkrétne sedacích súprav. Vedenie firmy aktívne sleduje nové trendy vrátane vývoja európskej legislatívy, a tak manažment zachytil zvyšovanie podielu využívania tzv. RE peny v oblasti svojho pôsobenia. Keďže v jej technologickom parku sa nenachádzala nijaká moderná technológia na spracovanie RE peny pre výrobu sedacieho nábytku, rozhodli sa podať projekt na zaobstaranie novej linky na výrobu a formátovanie RE blokov. Ide o výnimočnú a sofistikovanú technológiu, ktorej výstupom je materiál tvorený z 90 percent z odpadovej PUR peny. Z environmentálneho hľadiska je to „zelená“ technológia, ktorá firme prinesie vyššiu kvalitu a kapacitu a najmä presnosť, čo je pri zákazkovej výrobe základom dlhodobého úspechu.

Aby slovenská zelenina bola ešte lepšia

Marcelová

Cieľom jedného z najväčších producentov zeleniny na Slovensku je uspokojiť široké spektrum odberateľov kvalitnej a biologicky nezávadnej zeleniny a ovocia. Spoločnosť z vlastných zdrojov a s podporou európskych fondov priebežne investuje do rozvoja odborných vedomostí svojich zamestnancov a do špičkových informačných a technologických postupov a mechanizmov. Spolu s partnermi obhospodaruje až 900 hektárov pôdy. Okrem toho využíva 16 hektárov skleníkov s najnovšími technológiami, osvetlené plochy, vykurované priestory, moderné sklady či špeciálne technológie triedenia a balenia.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
VITA-ZEL & company, s. r. o.

Názov projektu:
Modernizácia špeciálnej rastlinnej výroby

Program spoločnosti tvorí pestovanie, logistika a obchodovanie s pestrým sortimentom čerstvej zeleniny a ovocia. Okrem toho v rámci Združenia pestovateľov zabezpečuje komplexný odborno-poradenský servis prostredníctvom špičkových odborníkov v oblasti ochrany a výživy zeleniny a ovocia. Jej zákazníkmi sú v prevažnej miere obchodné reťazce a veľkoobchodné siete nielen na Slovensku, ale aj v strednej Európe. Pre dodržanie parametrov bezpečnej kvality pestovanej zeleniny sa dôsledne riadi zásadami Integrovanej produkcie zeleniny. Patrí medzi kontrolované spoločnosti zeleninárskej prvovýroby – dôraz kladie na vysokú kvalitu a cenovú konkurencieschopnosť presne v duchu motta Robíme slovenskú zeleninu lepšou.

Moderné technológie i čmeliaky v skleníkoch

Levice

Už logo tejto slovenskej farmy predstavuje podstatu jej činnosti: proces rastu a dozrievania cherry paradajok, od drobnej zelenej až po krásnu červenú. Pretože za chuťou a vôňou paradajok stojí najmä starostlivosť o ne počas dozrievania a správny čas zberu. Ten nastáva, až keď sú úplne dozreté. Vtedy sa ručne zberajú a putujú rýchlou cestou na naše stoly. To je hlavný rozdiel medzi lokálne dopestovanými paradajkami a paradajkami dovezenými zďaleka, ktoré sa neraz trhajú zelené a dozrievajú v kamiónoch. Chuť, vôňa, kvalita a čerstvosť je to, čo ponúkajú slovenskí pestovatelia. A medzi takých patrí aj farma Babindol so skleníkmi v Babindole a Leviciach.

Práve v skleníku v lokalite Levice – Géňa sa premietol príspevok z európskych fondov. Predmetom projektu je zabezpečenie kompletného pestovateľského technologického zázemia s logistickou časťou zabezpečujúceho proces balenia a expedície dopestovaných rajčiakov. Ide o vysoko ekonomickú, ekologickú a trvalo udržateľnú poľnohospodársku produkciu licencovaných rajčiakových kultivarov v takzvanom obrátenom cykle (celoročné produkčné pestovanie mimo mesiacov júl a august, v tomto období sa vykoná-

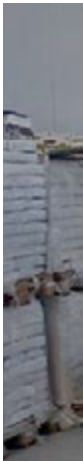

va odstránenie starých rastlín, vyčistenie a dezinfekcia skleníka, výsadba sadeníc a ich rastová fáza po prvý zber). Toto povedie k zvýšeniu efektívnosti výroby, zvýšeniu produkcie a zvýšeniu kvality výrobkov, resp. pestovaniu nových produktov.

Zaujímavosťou tiež je, že babindolská farma pri pestovaní paradajok používa predovšetkým biologickú ochranu. V praxi to znamená, že proti škodcom či chorobám využíva to, čo ponúka príroda: pomarančový olej a rôzne druhy chrobákov. Pri prirodzenom opeľovaní

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
Farma Babindol, s. r. o.

Názov projektu:
Priemyselný závod s logistickým centrom na účely intenzívneho pestovania potravín – Technologická časť

pestovateľom pomáhajú tisícky čmeliakov, ktoré žijú v desiatkach úľov rozmiestnených v skleníku. Okrem toho sú vlastníkmi medzinárodne uznávaného certifikátu, ktorý je zárukou, že tamojšie paradajky dosahujú vysokú úroveň vzhľadu, chuti a kvality. Navyše pri pestovaní berú ohľad na zdravie a bezpečnosť zamestnancov, pričom jasnou prioritou je rešpekt voči životnému prostrediu.

Kvalita určená aj pre zahraničné trhy

Krásno nad Kysucou

Operačný program:
Výskum a inovácie

Prijímateľ:
Promont, s. r. o.

Názov projektu:
Inovácia výrobného procesu spoločnosti Promont, s. r. o.

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- železobetónový most pri Struhoch
- rozhľadňa na Marťákovom kopci
- Kysucká cyklomagistrála
- Veľký Javorník

Finančné prostriedky z EÚ umožňujú aj malým a stredným podnikom posilniť inovačný potenciál a konkurencieschopnosť na lokálnom i zahraničnom trhu. K úspešným realizátorom projektov patrí kysucká spoločnosť, ktorá sa špecializuje na výrobu oceľových konštrukcií predovšetkým pre cestné staviteľstvo a pre veľké objekty výrobných či logistických hál, obchodných a logistických celkov. Keďže je dodávateľom aj pre zahraničné firmy, bolo nevyhnutné zastaviť zaostávanie v technologickom vybavení a zásadne zmeniť výrobný proces smerom k automatizácii, zvýšiť kvalitu a presnosť výrobkov a zároveň zlepšiť časovú a energetickú efektívnosť.

Cieľom projektu bolo inovovať proces výroby oceľových konštrukcií, aby sa zvýšila kvalita a objem produkcie. Hlavnou aktivitou bolo zaobstaranie a uvedenie dôležitých technologických zariadení do prevádzky, vďaka čomu výrobný proces dosahuje výraznejšiu presnosť, vyššiu kvalitu produkcie a menší negatívny dopad na životné prostredie. To všetko vedie k väčšej spokojnosti zákazníkov a zabezpečeniu pevnejšej pozície na trhu.

Nízkoenergetické domy so samými plusmi

Očová

Operačný program:
Výskum a inovácie

Prijímateľ:
DrevoDom – Zvolen, s. r. o.

Názov projektu:
Inovácia vo výrobe nízkoenergetických montovaných domov

Technológie výroby montovaných domov sa neustále zdokonaľujú a aj vďaka nim sa mení kvalita ponuky dodávateľov. Medzi nich patrí aj spoločnosť, ktorá sa od roku 2013 zameriava na výrobu nízkoenergetických montovaných drevostavieb a väzníkových krovov. V rámci projektu finančne podporeného z fondov EÚ si zaobstarala inovované strojové a softvérové vybavenie, s ktorým si dlhodobo zvýši pozíciu na trhu vďaka vyššej kvalite, efektivite výrobného procesu a produktivite.

Nákup výrobnej linky a nového projektového softvéru povedie k zníženiu strát vo výrobe, pričom sa zníži aj chybovosť, zrýchli výrobný cyklus a zvýšia sa praktické zručnosti zamestnancov. Realizácia projektu prispeje k zníženiu energetickej náročnosti a, samozrejme, aj k úspore času potrebného na výrobu, ktorá je už dnes efektívnejšia a pružnejšia.

Nové technológie pre rodinnú farmu

Veľké Teriakovce

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
Keľo a synovia, s. r. o.

Názov projektu:
Vybudovanie inovatívnej prevádzky na spracovanie syrov

Jedným z úspešných slovenských rodinných podnikov je aj spoločnosť Keľo a synovia. Jej začiatky siahajú do roku 1992, keď zakladateľ Ing. Pavol Keľo st. začal hospodáriť na

starorodičovskej pôde s rozlohou približne 12 hektárov ako súkromne hospodáriaci roľník. Spolu so štyrmi synmi rodinné podnikanie postupne rozširoval a inovoval. Firma úplne obnovila strojový park a ako jedna z mála poľnohospodárskych fariem na Slovensku rozvíja aj živočíšnu výrobu – vlastní tri šľachtiteľské chovy oviec a chov kráv bez trhovej produkcie mlieka. Za svoje zvieratá Keľovci získali ocenenia na viacerých výstavách.

V roku 2011 táto úspešná rodinná farma začala s výstavbou salaša v blízkosti svojho hospodárskeho dvora vo Veľkých Teriakovciach. Investícia sa časom ukázala ako správna a firma sa snaží svoje portfólio neustále rozširovať. Jej postavenie na trhu posilnil aj projekt podporený z európskych fondov – vďaka nemu na výrobu syra používajú novú technológiu na princípe POLYFOOD. Nákup špeciálneho inovatívneho zariadenia priniesol úsporu energie a vyššiu produktivitu práce. A, samozrejme, chutné syry pre spokojných odberateľov.

Kvalitnejšie spracovanie vzácneho daru z hlbín

Bystré

Operačný program:
Výskum a inovácie

Prijímateľ:
Zeocem, a. s.

Názov projektu:
Inovácia procesu sušenia zeolitu

Hlavným výrobným programom spoločnosti, ktorá sa pre ďalší rozvoj rozhodla využiť prostriedky z európskych fondov, je ťažba a spracovanie prírodného zeolitu a výroba produktov na jeho báze. Proces sušenia a následného chladenia zeolitu však bol dlhé roky kritickým bodom vo výrobe a spoločnosť pripravoval o nemalé percento tržieb. Smer, akým sa bolo možné vybrať, bol zrejmý, avšak na inovácie a modernizáciu výroby nebolo dosť prostriedkov.

Vďaka úspešnému projektu sa zámer podaril. Vo firme, ktorá je jedným z najvýznamnejších producentov zeolitových výrobkov v Európe, implementovali inovatívny výrobný postup – uzatvorený proces sušenia a chladenia zeolitu bez vonkajšej kontaminácie. Inovácia priniesla udržanie tržieb, zníženie nákladov, zvýšenie kvality vyrábaných produktov, zvýšenie pridanej hodnoty, ekologizáciu výroby a v neposlednom rade aj zvýšenie zamestnanosti v regióne – spoločnosť vytvorila dve nové pracovné miesta.

Dopravná infraštruktúra

Pre hlavné mesto je verejná doprava kľúčová

Bratislava

Vďaka projektu podporenému z európskych fondov má obnovený vozový park trolejbusov a električiek dennodenne premávajúcich po hlavnom meste k dispozícii vynovené depo v Jurajovom dvore. Jeho súčasťou je miesto na údržbu s odstavnou plochou pre 56 kĺbových trolejbusov, nastavovacou a skúšobnou halou pre električky a výpravňou pre vodičov. Modernizácia Jurajovho dvora priamo súvisí s inými projektmi na obnovu vozového parku a prispieva k skvalitneniu mestskej hromadnej dopravy v Bratislave.

Zlepšenie pocítia obyvatelia i návštevníci mesta, a tých vôbec nie je málo. Veď ide o oblasť s každodennou vysokou migráciou ľudí, ktorí nemajú trvalý pobyt v Bratislave. Predpokladá sa, že denne do mesta dochádza 150 000 až 200 000 ľudí, a teda v bežný pracovný deň sa tu nachádza okolo 650 000 ľudí. Projekt má ambíciu prispieť k rastu ich mobility a má pozitívny dopad aj v sociálno-ekonomickej oblasti Bratislavy a blízkeho okolia. Zabezpečuje vyššiu kvalitu, kultúru, spoľahlivosť, bezpečnosť a komfort ponúkaných služieb Dopravného podniku Bratislava, a tak možno očakávať opätovný rast dopytu po mestskej hromadnej doprave a nepriamo aj integrovanej doprave v rámci celého bratislavského regiónu.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Dopravný podnik Bratislava, a. s.

Názov projektu:
DPB, Modernizácia údržbovej základne 2. etapa

Elektrobusy zvyšujú príťažlivosť verejnej dopravy

Bratislava

Súčasťou obnovy vozového parku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave je nákup osemnástich vozidiel na elektrický pohon. Dlhodobý cieľ neustále rozširovať ekologickú dopravu sa v našom hlavnom meste napĺňa rozličnými postupmi a toto je jeden z nich. Nákup elekrobusov z prostriedkov získaných z európskych fondov priniesol mestu, najmä jeho obyvateľom i návštevníkom, celý rad plusov – zvýšenie atraktívnosti a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy, zníženie emisií pri prevádzke autobusových liniek v environmentálne zaťažených mestských častiach a v relaxačných zónach, zníženie hlukovej záťaže, využitie moderného a perspektívneho spôsobu hromadnej osobnej dopravy, zníženie energetickej náročnosti či zvýšenú kvalitu a kultúru cestovania v nehlučnom a k prírode šetrnom autobuse. Efektívna, spoľahlivá a pohodlná mestská

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
Dopravný podnik Bratislava, a. s.

Názov projektu:
Vozový park elektrobusov v Bratislave

hromadná doprava môže v Bratislave vyvolať žiaduci pokles podielu individuálnej automobilovej dopravy, ktorá má negatívny vplyv nielen na životné prostredie, plynulosť a bezpečnosť dopravy, ale aj na funkčnosť dopravného systému mesta ako celku.

Park & Ride alebo ako sa cestuje v 21. storočí

Malacky

Výrazný posun na ceste k trvalo udržateľnej mobilite, v rámci ktorej cestujúca verejnosť uprednostňuje verejnú hromadnú dopravu pred individuálnou automobilovou prepravou, znamená vybudovanie záchytného parkoviska typu Park & Ride v Malackách. Nachádza sa v areáli Píla a hladko nadväzuje na prestupový terminál integrovaného dopravného systému – má veľmi dobrú väzbu na autobusovú stanicu mestskej a regionálnej hromadnej dopravy a železničnú stanicu, i na križovatku regionálnych ciest II. triedy. Kapacita parkoviska je 91 parkovacích miest – z toho 86 štandardných a päť miest pre zdravotne postihnutých. Vjazd a výjazd autami je možný cez tzv. dolné rameno medzi Legionárskou ulicou a nadjazdom. Blízka železničná a autobusová stanica je dostupná pešo za pár minút. Parkovisko primárne slúži cestujúcim zo vzdialených častí Malaciek a z okolitých obcí, aby odstavili svoje vozidlá a prestúpili na verejnú dopravu – vlak alebo autobus.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Malacky

Názov projektu:
Zvýšenie kapacity prestupného terminálu IDS v meste Malacky prostredníctvom vybudovania záchytného parkoviska P&R

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- centrum Malaciek
- Vysoká
- bio bazén Borovica
- Pohanská

Súčasťou parkoviska je inteligentný systém parkovania. Vďaka senzorom nainštalovaným priamo na parkovacích miestach vodiči nájdu voľné miesto pomocou informačných LED tabúľ alebo aj cez mobilný telefón prostredníctvom aplikácie ParkDots. Systém eliminuje počet zbytočných jázd a uľahčí hľadanie voľných parkovacích miest. Projekt záchytného parkoviska zároveň umožní zaoberať sa otázkou regulácie parkovania v nadväzujúcom území, čo predstavuje podstatný príspevok ku kvalite života a mestského životného prostredia.

Fungujúci dopravný systém namiesto státia v kolónach

Svätý Jur

Prestupný dopravný terminál, ktorý má motivovať ľudí viac využívať verejnú dopravu, otvorili aj v Svätom Jure. Pre cestujúcich pribudlo záchytné parkovisko, kryté autobusové zastávky a prístrešok pre bicykle. Súčasťou je aj drobný mestský mobiliár, zeleň, bezbariérový prístup a bezpečnostný systém. Výstavba prestupného dopravného terminálu bola podporená z európskych fondov a spolu s modernizáciou vozového parku je ďalším krokom rozširovania Integrovaného dopravného systému, ktorý skvalitňuje a urýchľuje najmä spojenie s Bratislavou. Odviezť sa pohodlne vlakom je určite komfortnejšie a rýchlejšie ako tráviť dlhé hodiny v kolónach.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Svätý Jur

Názov projektu:
Prestupný dopravný terminál Svätý Jur

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Jurský Šúr
- Biely Kameň
- Limbach
- Pezinok

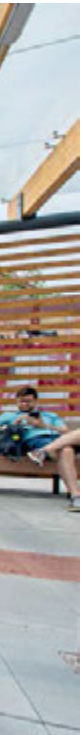

Hlavným cieľom projektu bolo skvalitnenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy integráciou dopravných systémov. Vybudované boli zastávky a parkovacie miesta pre autobusy, 58 parkovacích miest pre automobily (typ Park & Ride) a zázemie pre cyklistov vo forme zastrešených stojanov na bicykle (typ Bike & Ride), ktoré sú umiestnené v tesnej blízkosti železničného nástupiska. Mesto tento priestor prepojilo aj s cyklotrasou Jurava. Kedysi tu bolo zanedbané územie a dnes tu stojí moderný prestupný terminál, ktorý môže slúžiť ako vzor toho, ako by mala integrovaná doprava vyzerať.

Z auta do vlaku rýchlo, pohodlne a bezpečne

Pezinok

K záchytnému parkovisku v Malackách a prestupnému dopravnému terminálu vo Svätom Jure v Bratislavskom samosprávnom kraji na konci roku 2019 pribudlo záchytné parkovisko v Pezinku. Všetky tri projekty majú spoločnú nielen polohu na úpätí Malých Karpát, ale najmä podporu z európskych fondov i hlavný cieľ – spolu s viacerými ďalšími realizovanými i plánovanými projektmi sú súčasťou stratégie zameranej na podporu verejnej hromadnej dopravy. Aj vďaka takýmto stavbám čoraz viac ľudí chápe, že dochádzať do Bratislavy verejnou osobnou dopravou je oveľa pohodlnejšie, ekologickejšie a bezpečnejšie ako cesta autom.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Železnice Slovenskej republiky

Názov projektu:
ŽST Pezinok – záchytné parkovisko pre IAD, realizácia

Celková kapacita záchytného parkoviska v Pezinku je 291 parkovacích miest vrátane miest pre osoby so zdravotným postihnutím. Parkovisko má aj stojiská pre tridsať bicyklov, ktoré sú pod prístreškom. Parkovisko je oplotené, osvetlené a napojené na informačný a kamerový systém. Prístup na parkovisko vedie z ulice Za dráhou, ktorá je napojená na Tehelnú ulicu z jednej a Drevársku ulicu z druhej strany. Parkovisko je prepojené s nástupiskom železničnej stanice cez predĺžený podchod s výťahom, ktorý zabezpečuje mimoúrovňový príchod na ostrovné nástupisko. Presadnúť z auta do vlaku je vďaka tomu rýchle, pohodlné a bezpečné.

Verejná doprava má jednoznačne zelenú

Šenkvice

Prestupný dopravný terminál vďaka podpore z európskych fondov vybudovali aj na Nádražnej ulici v Šenkviciach. Rovnako ako v Svätom Jure, Malackách a Pezinku už môžu svoje autá zaparkovať a presadnúť na verejnú dopravu aj obyvatelia Šenkvíc. Záchytné parkovisko môžu využiť aj obyvatelia blízkej Modry, Vištuku a Blatného, ktorí môžu zo Šenkvíc pokračovať do hlavného mesta vlakom. Počas rekonštrukcie už existujúceho prestupného uzla v Šenkviciach tento priestor získal nové bezbariérové chodníky pre prístup chodcov k verejnej osobnej doprave. Ľudia z parkoviska po nich pohodlne a bezpečne prestúpia na vlak či autobus. Pre zvýšenie komfortu cestujúcich tu postavili aj nový prístrešok autobusovej zastávky a osadili drobný mobiliár. Bodkou boli záhradnícke úpravy, v rámci ktorých dostala nový dych zeleň a vysadili nové stromy.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
obec Šenkvice

Názov projektu:
Prestupný dopravný terminál Šenkvice

Hlavným cieľom projektu je skvalitnenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy pre obyvateľov obce Šenkvice a pre obyvateľov spádovej oblasti prostredníctvom rekonštrukcie prestupného dopravného terminálu, čo prispeje nielen k trvalo udržateľnej regionálnej a obecnej mobilite, ale aj k skrášleniu verejného priestoru a životného prostredia. Po rekonštrukcii tu pribudlo záchytné parkovisko typu Park & Ride s 87 novými parkovacími miestami pre cestujúcich, ktorí prestúpia na verejnú dopravu. Navigáciu vodičov na jednotlivé parkoviská zabezpečujú elektronické tabule s informáciami o počte voľných miest. Terminál je osvetlený a monitorovaný bezpečnostným kamerovým systémom. Autori projektu mysleli aj na cyklistov, rozšírením o funkciu Bike & Ride sa zlepšili aj podmienky pre cyklistickú dopravu. Na to nadväzuje aj plánovaná výstavba cyklotrasy medzi Modrou a Šenkvicami.

Prvý automatický parkovací dom pre bicykle na Slovensku

Trnava

Cieľom zvýšiť príťažlivosť cyklistickej dopravy v Trnave vybudovali automatický parkovací dom pre bicykle, ktorý je prvý svojho druhu na Slovensku. Podmienky na jeho využitie sú lákavé: cyklista za uschovanie bicykla na 24 hodín zaplatí desať centov, pričom parkovací dom je v prevádzke každý deň nonstop – príjem, skladovanie a výdaj bicyklov sú automatické a trvajú menej ako pol minúty. Navyše bicykle sú v objekte architektonicky príťažlivo stvárnenom v podobe veže zabezpečené proti krádeži i pred vplyvmi počasia. Bezpečne odložiť si tu možno v podstate akékoľvek bicykle: od detských až po elektrické bicykle. Cyklista si môže na bicykli nechať napríklad aj prilbu, batožinu alebo ďalšie príslušenstvo. Okrem neho s odkladaným bicyklom nepríde do kontaktu nikto iný, navyše je zariadenie monitorované kamerami.

Jednoznačným prínosom je, že parkovací dom pritiahne nových zákazníkov, ktorí doteraz na bicykli nejazdili práve preto, že si ho nemali kde bezpečne odložiť a báli sa krádeže alebo poškodenia. Popritom v meste budú aj naďalej existovať aj kryté parkovacie plochy pre bicykle alebo len obyčajné stojany. Trnava patrí k mestám, ktoré sa k cyklistom správajú ústretovo. Každý rok tu pribúdajú cestičky pre cyklistov, pričom mestské zastupiteľstvo vyčlenilo peniaze aj na ďalší rozvoj systému zdieľaných bicyklov. Nový parkovací dom pre bicykle v tesnej blízkosti autobusovej a železničnej stanice je pre obyvateľov i návštevníkov mesta ďalším dôvodom na radosť.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Trnava

Názov projektu:
Automatický parkovací dom pre bicykle pri železničnej stanici Trnava

Príjemné korzo pre cyklistov i chodcov

Šuja

Rekreačných i aktívnych cyklistov na Slovensku neustále pribúda. Je preto logické, že sa k cyklistickému boomu pridáva aj budovanie cyklotrás a cyklistických chodníkov, ktoré zvyšujú nielen možnosti a komfort užívateľov, ale najmä ich bezpečnosť. Vzniku potenciálnych kolízií medzi motoristami, cyklistami a chodcami sa rozhodli predísť aj v obci Šuja. Popri frekventovanej ceste prvej triedy vybudovali cyklistický chodník, ktorý skvalitnil miestnu infraštruktúru a zvýšil spomínanú bezpečnosť cyklistov i chodcov. Chodník je od cesty stavebne oddelený betónovým obrubníkom, len na miestach vjazdov a výjazdov je znížený na úroveň komunikácie.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
obec Šuja

Názov projektu:
Vybudovanie cykloturistického chodníka Šuja – Rajec

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Rajec
- Šujské rašelinisko
- rybník Košiare
- Rajecká Lesná
- vrch Srnák

S budovaním cyklistických chodníkov a trás úzko súvisí aj podpora miestneho rozvoja, podnikania a cestovného ruchu. Potvrdzuje to aj množstvo Šujančanov, ktorí si tunajší chodník očividne obľúbili. Na jeho konci je totiž reštaurácia, možno ním prejsť do kameňolomu a odtiaľ k rybníku a ďalej do Rajca. Spojenie s týmto susedným mestom čaká na svoju realizáciu, vybudovaný cyklistický chodník má po prvej etape dočasnú konečnú v katastri Šuje.

Miestni i turisti si nové trolejbusy obľúbili

Žilina

Žilinská mestská hromadná doprava prešla výraznou obnovou vozidlového parku. V tomto krajskom meste na severe Slovenska premávajú nové autobusy i energeticky úsporné trolejbusy. Do prevádzky ich nasadzovali postupne, avšak obyvatelia i návštevníci Žiliny si ich už stihli obľúbiť. Vďaka príspevku z fondov EÚ je miestna hromadná doprava ekologickejšia, komfortnejšia a bezpečnejšia.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Dopravný podnik mesta Žiliny, s. r. o.

Názov projektu:
Nízkopodlažné a energeticky úsporné trolejbusy a trolejbusy s pomocným pohonom pre Žilinu

V meste realizovali dva projekty nákupu trolejbusov – v prvej fáze zakúpili 15 trolejbusov, neskôr si Dopravný podnik mesta Žilina uplatnil opciu v zmluve s dodávateľom na ďalších 12 vozidiel. Mesto pripravuje ďalšie projekty, ktoré by mohli byť v najbližších rokoch realizované opäť s podporou európskych fondov. Ide o modernizáciu údržbovej základne trolejbusov, modernizáciu infraštruktúry trolejbusovej dráhy a meniarní, ako aj o výstavbu nových trolejbusových tratí a obratísk.

Nový Horelický most je bezpečnejší

Čadca

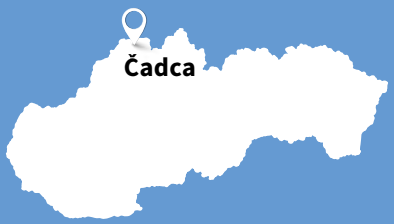

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Slovenská správa ciest

Názov projektu:
I/11 Čadca – most 208

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- osada Kýčera
- Trojmedzie
- ropný prameň v Korni
- Živčáková
- Megoňky

Frekventovaná a občas komplikovaná doprava na Kysuciach dostala v marci 2013 silný úder. Horelický most, ktorý vedie cestu prvej triedy číslo 11 ponad rieku Kysuca, čističku odpadových vôd a medzinárodnú železničnú trať Žilina – Bohumín, bol v takom nevyhovujúcom stave, že ho v oboch jazdných pruhoch uzatvorili nielen pre vozidlá, ale aj pre chodcov.

Šlo o neľahkú situáciu, keďže Čadca je tranzitným mestom a spomínaná cesta je významnou tepnou vedúcou do Poľska a Českej republiky. Slúži aj ako obchádzková trasa v čase uzávierky tunela Horelica.

Nasledovali dočasné riešenia, spustenie obmedzenej premávky, avšak deštrukcia pokračovala a dokonca hrozil pád celej mostnej konštrukcie.

Posun k lepšiemu nastal koncom mája 2016, keď sa vďaka podpore z európskych fondov mohlo uskutočniť symbolické poklepávanie výstavby nového mosta. Demolácia sa začala v druhej polovici júla, medzitým sa začalo so stavbou pilierov na nový most. Obnoviť premávku sa na Horelickom moste pre radosť miestnych i diaľkových vodičov podarilo v júli 2017.

Cez Turiec už nevedie povestná „betónka“

Martin/Turčianske Teplice

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Slovenská správa ciest

Názov projektu:
Rekonštrukcia cesty I/65
Turčianske Teplice – Príbovce

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Martin
- Turčianske Teplice
- Kláštor pod Znievom
- Blatnica
- Mošovce

„Tankodrom“ medzi Martinom a Turčianskymi Teplicami je už minulosťou. Úsek cesty, ktorý miestni nazývali aj panelovka či betónka, bol na mnohých miestach doslova v nevyhovujúcom stave. Mnohí vodiči pre vysoký stupeň poškodenia túto časť obchádzali cez Príbovce, Benice, Moškovec, Jazernicu a Malý Čepčín, pričom na cestu prvej triedy sa späť napojili až v miestnej časti Diviaky. S prispením Európskej únie je dnes táto cesta modernou a bezpečnou súčasťou dôležitých európskych koridorov.

Cieľom rekonštrukcie bolo okrem zvýšenia kvality dopravy a cestovnej rýchlosti aj zlepšenie životného prostredia obyvateľov obcí v blízkosti cesty. V rámci opráv odstránili porušenú betónovú vrstvu a nahradili ju polotuhou vozovkou so živičným povrchom. Počas opráv použili recyklovaný stavebný odpad, čím sa v značnej miere znížili náklady na stavbu. Okrem cesty a chodníkov pre chodcov zrekonštruovali aj päť mostov a šesť križovatiek s cestami druhej a tretej triedy. Vybraným z nich pribudli pruhy na odbočovanie vľavo, vpravo a napájacie pruhy, aby bola zabezpečená bezpečnosť a plynulosť dopravy.

Do nových vlakov sa z áut presadá ľahšie

Zvolen

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Železničná spoločnosť, a. s.

Názov projektu:
Modernizácia vozového parku ŽKV v rámci OPII – 1. časť, Modernizácia vozového parku ŽKV v rámci OPII – 2. časť

Do roku 2022 na slovenské regionálne trate pribudne 21 nových dieselmotorových vlakových súprav. Sedem kusov bude pre 160 sediacich cestujúcich a 14 kusov pre minimálne 110 sediacich cestujúcich. Prvý z týchto vlakov na trať slávnostne vypravili vo Zvolene – ide o súčasť systému integrovanej verejnej osobnej dopravy Banská Bystrica. V tomto regióne budú nové vlaky jazdiť na tratiach Prievidza – Horná Štubňa, Horná Štubňa – Vrútky, Zvolen – Kremnica – Horná Štubňa, Zvolen – Jesenské – Tisovec a Zvolen – Banská Bystrica – Brezno.

Moderné, komfortne vybavené, bezbariérové a bezpečné vlaky budú jazdiť v Banskobystrickom, Trenčianskom a Žilinskom samosprávnom kraji. Regionálne spoje sa najviac využívajú na dochádzanie do práce i školy alebo za zdravotnou starostlivosťou. Vďaka prostriedkom z Európskej únie môžeme skôr a bez obáv presadnúť z áut do verejných dopravných prostriedkov. Cestovanie v takýchto krásnych vlakoch je príjemné a bezpečné.

Trasa EuroVelo 11 dostala v Šariši zelenú

Veľký Šariš

Obyvatelia Veľkého Šariša si na nejaký čas museli zvyknúť, že spojenie ľavého a pravého brehu rieky Torysa v meste umožňuje len jediný most. Pôvodnú lávku totiž v roku 2010 zničila povodeň a druhú zbúrali pre zlý technický stav ešte v roku 2015. Predstavitelia mesta sa snažili túto situáciu vyriešiť, pretože nechceli, aby mesto bolo odkázané len na jeden most, a aj ten v nevyhovujúcom stave. Nové lávky, ktoré vybudovali v rámci európskeho projektu rozdeleného na niekoľko etáp, sú bezpečné, bezbariérové a nepochybne aj architektonicky lákavé. Okrem toho sú postavené vyššie ako storočná voda.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Veľký Šariš

Názov projektu:
Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity cyklistickej dopravy v meste Veľký Šariš

V snahe skvalitniť podmienky pre cyklistov a zvýšiť mobilitu obyvateľov pri dochádzaní za prácou projekt okrem dvoch lávok rieši aj značenie cyklistických trás a cyklistickú infraštruktúru, napríklad vybudovanie spevnených plôch pre 18 cyklistických stojanov pri železničnej stanici a v športovom areáli. V predchádzajúcich etapách v meste pribudlo 6,5 kilometra nových samostatných cyklistických chodníkov a stometrová lávka, ktorá spája Prešov a Šarišské Michaľany. Pôvodne bola v katastri mesta iba jedna cyklistická trasa v dĺžke približne 1,7 kilometra smerom do Prešova.

Nové lávky sú súčasťou medzinárodného cyklistického koridoru EuroVelo 11 – bicyklom až za hranice. Ide o medzinárodnú cyklotrasu, ktorá prepája Nórsko s Gréckom a ktorá aj vďaka podpore EÚ naberá v Prešovskom samosprávnom kraji reálne kontúry.

Cyklistická skladačka sa postupne dopĺňa

Prešov

Aj na najväčšom prešovskom sídlisku pribudol ďalší cyklistický chodník. Nový úsek vybudovaný na ulici Sekčovská prepojil existujúcu cyklotrasu na ulici Laca Novomeského s lokalitou Pod Šalgovíkom. Pre cyklistov sa tak vytvorili lepšie a bezpečnejšie podmienky na prepravu za pracovnými povinnosťami či voľnočasovými aktivitami. Zároveň tento projekt prispieva k zvýšeniu atraktivity ekologickej dopravy s pozitívnym environmentálnym efektom v podobe zníženia miery znečistenia ovzdušia, hluku a vibrácií.

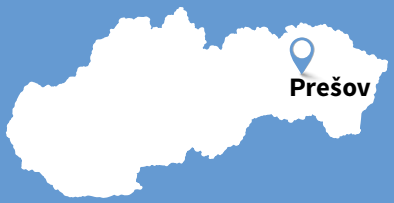

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Prešov

Názov projektu:
Cyklochodník ulica Sekčovská (od L. Novomeského po Šalgovík)

Prešovčania ocenili, že sa nový cyklistický chodník podarilo vybudovať práve na frekventovanej Sekčovskej ulici, ktorá ešte v nedávnej minulosti nebola pre cyklistov dostatočne bezpečná. Všetci, ktorí preferujú dopravu na bicykloch, sa teraz plynule dostanú cez ulicu Laca Novomeského a hlavnú cyklistickú tepnu na Rusínskej až do centra mesta. Nová trasa sa tiahne popri chodníku pre chodcov a má dĺžku viac ako 1 100 metrov. Nielen rozšírila existujúcu cyklistickú sieť v Prešove, ale zároveň predstavuje ďalší krok k upevneniu pozície cyklistickej dopravy ako plnohodnotného spôsobu environmentálne priateľskej prepravy v rámci mesta a prímestských oblastí.

Po východoslovenskej metropole na dvoch kolesách

Košice

Košickým cyklistom urobil nepochybne veľkú radosť cyklistický chodník vedúci od ústia Myslavského potoka do Hornádu. Výstavbou nového úseku v celkovej dĺžke 375 metrov sa prepojili dve nemotoristické komunikácie vedúce po nábreží rieky Hornád, čím sa zároveň vytvoril aj súvislý úsek medzinárodného cyklistického koridoru EuroVelo 11 v mieste, ktoré bolo nepriechodné. Zelenú tak získala kontinuálna preprava osôb z košických mestských častí Krásna a Nad jazerom do centra mesta bez obmedzenia a ohrozenia bezpečnosti cyklistov.

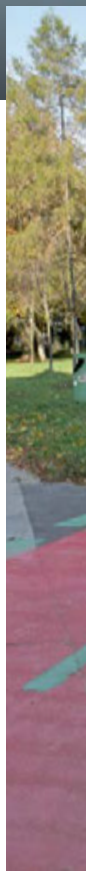

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
mesto Košice

Názov projektu:
Cyklotrasa Košice Eurovelo 11, časť B.2 – ústie Myslavského potoka do Hornádu

Súčasťou projektu je vytlačenie mapy cyklisticko-dopravných trás v meste Košice, vďaka ktorej obyvatelia mesta i turisti – cyklistickí nadšenci, získajú dôležité informácie o existujúcich cyklotrasách s uvedením odporúčaných a najvhodnejších trás na prepravu na bicykli. Nová cyklotrasa je ďalším krokom k zvyšovaniu atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej cyklistickej dopravy k pomeru na celkovom počte prepravených osôb vo východoslovenskej metropole prostredníctvom posilnenia infraštruktúry. Obyvatelia dotknutých mestských častí sa môžu do centra mesta, do zamestnania a k občianskej infraštruktúre dopraviť mimo hlavného cestného ťahu zaťaženého automobilovou dopravou v príjemnom a bezpečnom prostredí použitím bicykla ako dopravného prostriedku.

Obchvaty sú dôležité aj pre menšie mestá

Bardejov

Kvalitná, moderná a frekventovaná cesta. Aj taký je juhozápadný obchvat Bardejova, ktorý nielen obyvatelia mesta, ale aj cezpoľní denne využívajú v tisíckach vozidiel. V dĺžke 5,3 kilometra vedie mimo zastavaného územia, čím sa výrazne odľahčila doprava v centre. Okrem toho zlepšil životné prostredie v okolí a zvýšil kapacitu cesty. Menší počet križovatiek pomohol kratšiemu času prejazdu a zanedbateľné nie je ani zníženie spotreby pohonných hmôt a nákladov a zvýšenie bezpečnosti dopravy.

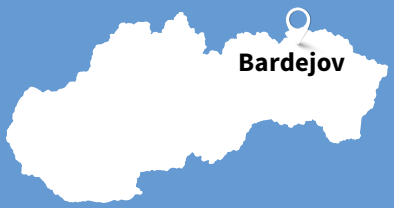

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Prijímateľ:
Slovenská správa ciest

Názov projektu:
I/77 Bardejov juhozápadný obchvat, II. fáza

Obchvat sa začína na križovatke Ulice kpt. Nálepku a štátnej cesty II/545 a pred obcou Mokroluh sa napája na pôvodnú cestu I/77. Pri stavbe sa myslelo aj na udržanie komfortu tamojších obyvateľov, a preto nechýbajú protihlukové steny s dĺžkou 1 166 metrov, ktoré zaručujú zníženie zaťaženia hlukom. Na miestach kríženia preložky cesty I/77 so susednými komunikáciami, cestami a údoliami vybudovali šesť mostov, z ktorých najdlhší meria 160 metrov. Takmer pol kilometra trasy z celkovej dĺžky vedie po mostoch. Obchvat je už neodmysliteľnou súčasťou bardejovskej cestnej infraštruktúry.

Regionálne projekty

Technologický skvost cez rieku Morava

Kopčany/Mikulčice

Moravskú obec Mikulčice a slovenské Kopčany vďaka podpore z európskych fondov spája 143 metrov dlhá oceľová lávka cez rieku Morava. Využívať ju môžu cyklisti, peší turisti i miestni obyvatelia – návštevníci unikátnej archeologickej pamiatkovej oblasti slovanského hradiska spojeného s počiatkami kresťanstva na našom území. Lávka nielen pomyselne, ale aj priamo v teréne previazala pamiatky z obdobia Veľkomoravskej ríše a jedinečnú prírodu vrátane prepojenia dvoch národných cyklistických trás.

Operačný program:
Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika

Prijímateľ:
Trnavský samosprávny kraj

Názov projektu:
Lávka cez rieku Morava vrátane prístupovej komunikácie v archeologickom parku Mikulčice – Kopčany

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:
- cisársky žrebčín v Kopčanoch
- Holíč
- Skalica
- Smrdáky
- Šaštín-Stráže

Na českej strane cyklistický chodník k slovanskému hradisku v Mikulčiciach s modernou expozíciou a návštevníckym centrom nadväzuje na existujúcu sieť lesných ciest vedúcich k lávke. Na slovenskej strane vzniká úplne nová infraštruktúra. Jej súčasťou je cyklotrasa a chodník pre peších turistov v dĺžke viac ako dva kilometre, ktoré prepoja oblasti pri rieke s Kopčanmi a povedú okolo unikátneho kostola sv. Margity Antiochijskej z 9. storočia, ktorý spolu s pozostatkami Kačenárne z 18. storočia spadá do pamiatkovej zóny Kopčany. Súčasťou projektu sú aj archeologické prieskumy v danej lokalite.

Zdieľanie takého spoločného kultúrneho dedičstva sa premietlo do zámeru vybudovať cezhraničný Archeopark Mikulčice – Kopčany. Nevyhnutnou súčasťou tohto projektu však bolo efektívne riešenie prekonania bariéry, rieky Morava, ktorá zásadne obmedzovala pohyb návštevníkov medzi oboma lokalitami. Nové spojenie brehov urobilo z dvoch striktne národných lokalít oblasť cezhranične previazanú a podporilo jej prirodzený nadnárodný význam.

Z kaštieľa centrum kultúry a kreativity

Modra

Operačný program:
Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko

Prijímateľ:
Bratislavský samosprávny kraj

Názov projektu:
Kultúrno-kreatívne oživenie tradícií

Renesančné sídlo, ktoré v 16. a 17. storočí patrilo medzi najprosperujúcejšie uhorské vinohradnícke a remeselné strediská slobodného kráľovského mesta Modra, má plniť úlohu moderného kultúrno-kreatívneho centra celého regiónu. Kaštieľ v Modre pôvodne vznikol ako mlyn s obytnou časťou a prešiel niekoľkými prestavbami. Začiatkom 20. storočia stratil pôvodnú funkciu. Od roku 1920 sa stal majetkom štátu a od roku 1922 sídlom vinársko-ovocinárskej školy. V súčasnosti je majetkom Bratislavského samosprávneho kraja, jeho správcom je Malokarpatské osvetové stredisko v Modre.

Projekt rekonštrukcie modranského kaštieľa zahŕňa nielen komplexnú obnovu celej stavby, ale aj záhrady. Vďaka nej sa stane spoločným miestom pre rôzne podujatia a vzdelávacie či kultúrne aktivity určené pre umelcov, žiakov, študentov, členov cechov, vinárov, vinohradníkov i pre širokú verejnosť. V kaštieli, ktorý je od roku 1963 národnou kultúrnou pamiatkou, vznikne digitalizačné centrum, ateliéry, školiace a kurzové miestnosti, výstavná miestnosť či vinotéka.

Malokarpatský región a rakúsky Weinviertel spája na oboch stranách hranice spoločná história a prepojenie kultúrneho a prírodného dedičstva. Predovšetkým je to vinohradníctvo, gastronómia, folklór a tradičné remeslá, najmä výroba keramiky. Cieľom projektu je využiť kreatívny potenciál cezhraničného regiónu prostredníctvom vytvorenia adekvátneho priestorového zázemia. Spoluprácou viacerých organizácií a subjektov, ktoré sa podieľajú na rozvoji kultúrneho a prírodného dedičstva, sa rozšíri množstvo spoločných cezhraničných ponúk v oblasti cestovného ruchu, voľného času a kultúry.

Zrekonštruovaný mlyn je stredoeurópskou raritou

Jelka

Operačný program:
Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko

Prijímateľ:
Trnavský samosprávny kraj

Názov projektu:
Objavte Malý a Mošonský Dunaj na bicykli a člne

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Lehnice
- ekopark Čierna Voda
- Zlaté Klasy
- park Madarász v Blahovej

Pozoruhodnou turistickou atrakciou na Malom Dunaji je Vodný mlyn v Jelke s priľahlým skanzenom. Obnovená technická pamiatka každoročne púta pozornosť návštevníkov nielen zo Slovenska – v turistickej sezóne ho navštívi približne deväťtisíc turistov. Pôvodne šlo o lodný mlyn z konca 19. storočia, ktorý v roku 1905 prestavali na kolový. Funkčný bol do roku 1951, pričom predchádzajúcou rekonštrukciou prešiel v roku 1995. Trojpodlažný drevený mlyn sa považuje za stredoeurópsku raritu. Je súčasťou Vlastivedného múzea v Galante, ktoré každý rok na sv. Juraja pripravuje Deň vysunutých expozícií v Jelke a v Dome ľudového umenia v Matúškove.

Ostatné rekonštrukčné práce sa dotkli všetkých dôležitých častí – statického zabezpečenia, navrátenia strechy do pôvodného tvaru, vybudovania bezbariérových vstupov, zakonzervovania a ošetrenia drevených častí budovy i rekonštrukcie sústavy mechanizmu mlyna. Vo vnútri pribudlo nové vybavenie pre vystavené exponáty. Elektroinštalačné práce zahŕňali osvetlenie, bleskozvod, kamerový systém, zabezpečovací systém a elektronickú požiarnu signalizáciu. V rámci revitalizácie areálu obnovili budovu strážnej služby – infocentra, pribudli nové priestory pre exponáty skanzenu, upravili chodníky, čím sa zabezpečil prístup aj pre telesne znevýhodnených návštevníkov. Popri investíciách do infraštruktúry je dôležitou súčasťou projektu aj propagácia spoločnej cezhraničnej destinácie, značky cestovného ruchu Dunajské ostrovy (Danube Islands). Cieľom je prispieť k rozvoju cestovného ruchu na území Žitného ostrova a Szigetközu.

Dovolenka na poľnohospodárskom vidieku

Lehnice

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
VERKAD, s. r. o.

Názov projektu:
Výstavba ubytovacieho zariadenia a doplnkových aktivít

Obec ležiaca na Žitnom ostrove získala silný impulz na rozvoj. Nové ubytovacie zariadenie podporené z európskych fondov je výborným prostriedkom na rozšírenie a skvalitnenie služieb vo vidieckom priestore a na udržanie a obohatenie života vidieckeho obyvateľstva. Vybudovanie penziónu so širokou paletou služieb a rozvoj doplnkových relaxačno-športových aktivít umožní zlepšiť nielen vlastné ekonomické výsledky, ale súčasne vytvorí predpoklady na zlepšenie ekonomického i sociálneho postavenia miestnych obyvateľov a zatraktívni vzhľad krajiny, zvýši životnú úroveň a umožní hodnotnejšie využiť priľahlé prírodné a kultúrne dedičstvo.

Divina oddávna patrí na naše stoly

Tekovská Breznica

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
Karpatská lesnícka spoločnosť, a. s.

Názov projektu:
Výroba regionálnych mäsových výrobkov s pridanou hodnotou do poľnohospodárskej produkcie

Gastronómia nepochybne patrí k významným charakteristikám Slovenska i jeho regiónov. Typické jedlá a tradície s nimi spojené si vyspelé národy chránia a udržiavajú. V tejto súvislosti je vzácna snaha vo väčšej miere vrátiť do našich kuchýň mäso z divej zveri. A práve taký je projekt, ktorého cieľom je zaplniť dieru na slovenskom trhu v tejto oblasti. Jeho hlavným zámerom je spracovanie mäsových výrobkov z diviny a obohatenie ponuky tradičných regionálnych mäsových výrobkov. Dopyt spotrebiteľov predovšetkým z gastronomických zariadení po zverine totiž neustále rastie, najmä pre jej chuťové a dietetické vlastnosti. Nová prevádzková budova na spracovanie mäsa a nákup moderných technologických zariadení urýchli a zjednoduší jej cestu na naše stoly.

Moderná zvonica pre takmer storočný zvon

Trnové/Rajcza

Cirkevný zbor v žilinskej mestskej časti Trnové dlhé roky vlastnil vzácny zvon z roku 1924, no nemal miesto, kam by ho zavesil a rozozvučal, pretože pôvodnú kaplnku v roku 1977 zbúrali. Za neďalekou hranicou s Poľskom v častiach obce Rajcza zasa mali dve kamenné kaplnky z 19. storočia, ktoré si vyžadovali renováciu. Na základe týchto skutočností vznikla iniciatíva, ktorej výsledkom je na slovenskej strane nová zvonica s kaplnkou sv. Floriána, na poľskej rekonštruované sakrálne stavby.

Na Slovensku jedinečná 19 metrov vysoká zvonica s kaplnkou pochádza z ateliéru architekta Ivana Jarinu. V spodnej časti je bohoslužobná miestnosť s ovládaním osvetlenia a zvonenia. V jej srdci je umiestnená plastika ochrancu, patróna všetkých hasičov sv. Floriána z dielne terchovského umelca Alojza Muchu. Hlavným cieľom projektu bolo zveľadiť sakrálne kultúrne dedičstvo pohraničia a zvýšiť jeho potenciál z hľadiska turistickej atraktivity regiónu.

Operačný program:
Interreg V–A Poľsko – Slovensko

Prijímateľ:
Žilinský samosprávny kraj

Názov projektu:
Rozzvoňme pohraničie

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- rozhľadňa na Dubni
- zverinec na Rančí
- Lietavský hrad
- kaštieľ v Radoli

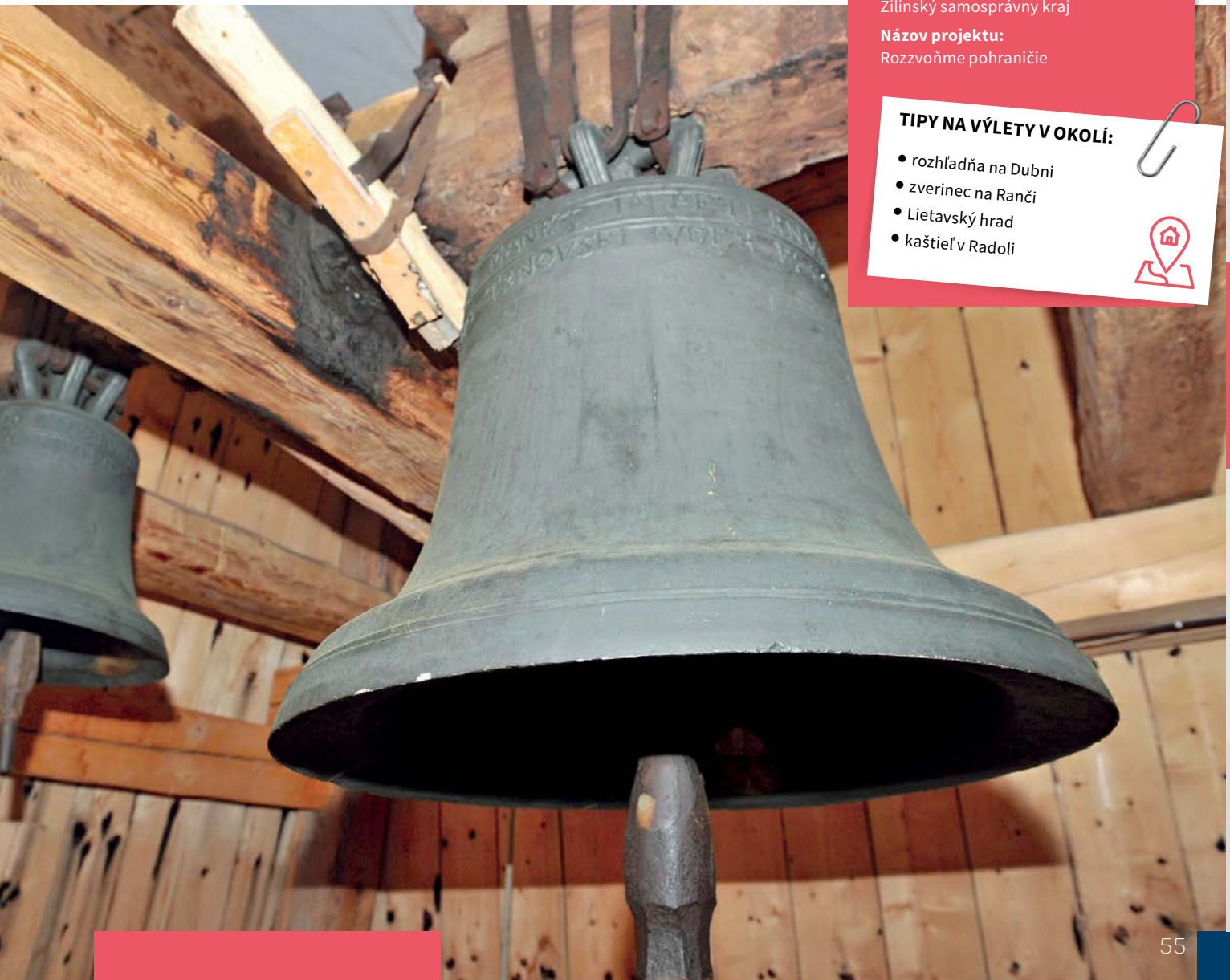

Z obecného smetiska oddychová zóna

Fačkov/Bojkovice

Hneď pri hlavnej ceste mali vo Fačkove dlhé roky skládku odpadu. Ľudia na ňu boli zvyknutí ešte z čias socializmu a nosili tam všeličo – staré železo, stavebný odpad a rôzne iné nepotrebné veci. Starostovia pôsobiaci v tejto obci v Rajeckej doline sa postupne snažili situáciu riešiť. Vyrovnali povrch skládky a oplotili ju, aby sa sem nedalo len tak ľahko dostať. Veľmi to však nepomáhalo... Navyše, hneď vedľa tohto roky zanedbávaného priestranstva sa nachádza kostol sv. Mikuláša, ktorý je kultúrnou pamiatkou zo 17. storočia, na druhej strane je farský úrad. A medzi nimi sa v minulosti nachádzalo smetisko! Dnes je situácia úplne iná.

Vďaka projektu podporenému z európskych fondov v centre Fačkova vznikla oddychová zóna s lavičkami, ihriskom pre deti a interaktívnymi tabuľami, ktoré informujú nielen o pamiatkach a tradíciách obce, ale aj o cezhraničnom partnerovi, meste Bojkovice. Oddychová zóna pri kostole je zároveň začiatkom náučného chodníka k skalnému masívu Kľak, ktorý je prírodnou dominantou Lúčanskej Malej Fatry. Na trase modrej turistickej značky sú štyri stanoviská s informačnými tabuľami o prírode, Kľaku, Národnom parku Malá Fatra a iné informácie pre turistov.

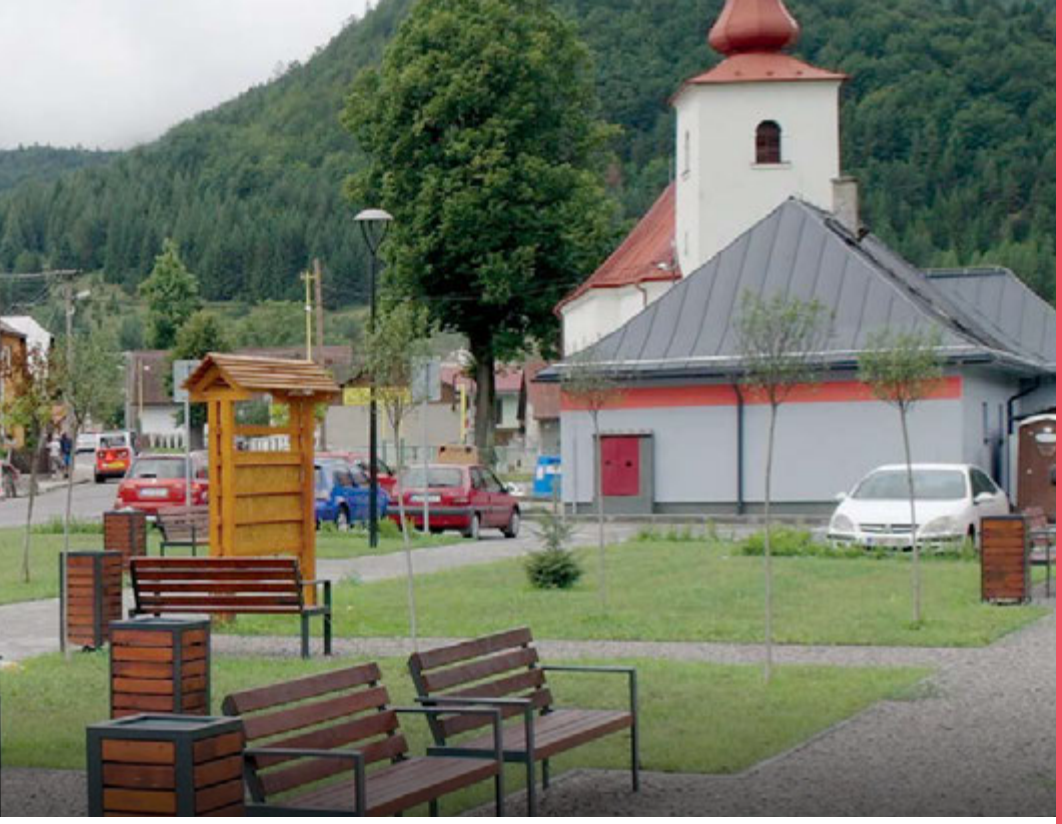

Operačný program:
Interreg V–A Slovenská republika – Česká republika

Prijímateľ:
obec Fačkov/mesto Bojkovice

Názov projektu:
Z Malej Fatry do Bielych Karpát

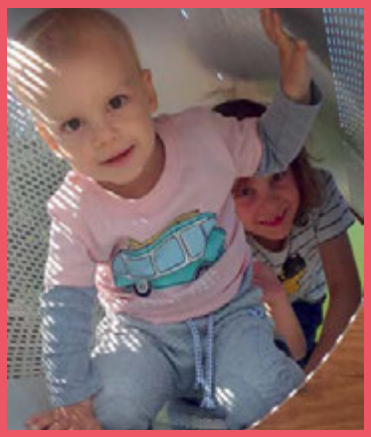

Tento projekt má cezhraničný dosah – jeho cieľom bolo vytvoriť základné predpoklady na zvýšenie návštevnosti prírodných a kultúrnych lokalít v cezhraničnom území, v obci Fačkov a meste Bojkovice, a tak zvýšiť ich atraktívnosť a konkurencieschopnosť. V moravských Bojkoviciach, ktoré ležia v blízkosti česko-slovenskej hranice v podhorí Bielych Karpát, vybudovali odpočinkovú zónu Podsedky s detským ihriskom. Tento priestor nadväzuje na Tillichovo námestie s dvoma dominantami – mariánskym stĺpom a kostolom sv. Vavrinca. Aj v tejto odpočinkovej zóne sa začína náučný interaktívny chodník spájajúci významné historické lokality.

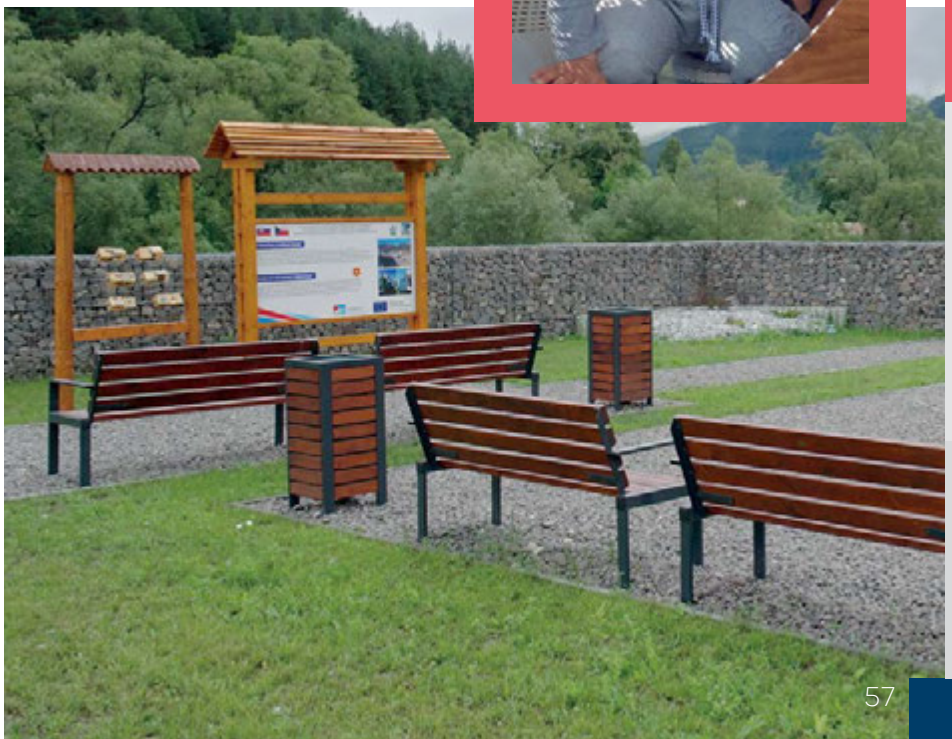

Športovisko, ktoré spája ľudí a vytvára komunitu

Zvolen

Športová hala v areáli letného štadióna na Neresníckej ceste vo Zvolene bola pre havarijný technický stav zatvorená približne päť rokov. Halu nazývanú RATES podľa názvu jej niekdajšieho správcu (Rekreačné a telovýchovné služby) pritom mesto v minulosti okrem športových aktivít využívalo aj na koncerty a hudobné festivaly – veď stupňovité hľadisko poskytovalo kapacitu pre približne sedemsto divákov. Pohľad na zatvorený areál nebol radostný, svoje urobila aj zmena majiteľov a od definitívneho konca nebolo ďaleko. Dnes majú Zvolenčania viac dôvodov na radosť – športové centrum môže využiť každý, komu záleží na zdravom životnom štýle v pohybe.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
DRIVE, s. r. o.

Názov projektu:
Športová hala RATES Zvolen, rekonštrukcia a dostavba

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- centrum Zvolena
- kúpalisko Neresnica
- Pustý hrad
- arborétum Borová hora
- Lesnícke a drevárske múzeum

Projekt, ktorého predmetom bola realizácia zásadných zmien v sortimente poskytovaných služieb a s tým súvisiacich zmien v dispozícii, technologickom vybavení, vo vnútornom zariadení a v organizácii riadenia, získal podporu z európskych fondov. Dnes je hala RATES multifunkčným športoviskom, ktoré spája ľudí a vytvára komunitu. Tvorí ju viacúčelová športová hala, dvojpodlažné fitnescentrum s posilňovacou zónou a bežeckou dráhou, s funkčnou zónou, kardiovaskulárnou zónou a strečingovou zónou, špecializované sály na squash, bedminton, bowling, biliard a podobne, štúdio na EMS tréningy, priestory na skupinové cvičenia rôzneho druhu i osobné tréningy s kvalifikovanými trénermi. Ponuku služieb dopĺňa detská zóna i možnosť ubytovania v ôsmich izbách.

Zrekonštruovaná a rozšírená hala je súčasťou „všešportového areálu“, ako ho nazývajú Zvolenčania, ktorý počas ostatných rokov značne zmenil svoju podobu. Ako hovoria domáci, areál s takým komplexom športov, aký majú vo Zvolene, je málokde na Slovensku a dokonca aj v Európe. Má veľkú perspektívu pre spoločenský život i profesionálne i individuálne športy.

Radnica je oveľa krajšia a úspornejšia

Liptovský Mikuláš

Na projekt zníženia energetickej náročnosti objektu Mestského úradu v Liptovskom Mikuláši mesto získalo podporu z európskych fondov. Hlavným prínosom je šetrenie finančných prostriedkov – podľa energetického auditu bolo už na začiatku ambíciou dosiahnuť úsporu 52 percent. To znamená ročnú úsporu vyše stotisíc eur na nákladoch za energiu, opravu a údržbu. Výrazne sa tiež znížili aj emisie, ktoré pri spotrebe energie vznikajú. Počas rekonštrukcie zateplili obvodový plášť, vymenili výplne otvorov, zateplili strechu a strop nad suterénom a zabezpečili najefektívnejší obnoviteľný zdroj energie – fotovoltický systém. Financie využili aj na výmenu svietidiel, vyregulovanie vykurovania a izoláciu základov a bleskozvodov.

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
mesto Liptovský Mikuláš

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budovy mestského úradu Liptovský Mikuláš

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Demänovská dolina
- Liptovský Ján
- Liptovská Mara
- skanzen Havránok

Budovu mestského úradu postavili a dali do užívania koncom osemdesiatych rokov minulého storočia a jej hospodárnosť mala značné rezervy. A tie bolo možné vo veľkej miere znížiť práve stavebnými úpravami, akou je komplexná obnova obálky budovy. Architektonické stvárnenie a kompozícia fasád zostali zachované, avšak vzhľadom na technické, konštrukčné a funkčné nároky obvodového plášťa nebolo možné ponechať pôvodný materiál, teda mramor z bulharského mesta Vraca. Nahradil ho nový keramický obklad, ktorý zabráni významným tepelným stratám. Stavebné úpravy zvýšili tepelnú pohodu a stabilitu interiéru. Okrem eliminácie nežiaducich a zdraviu škodlivých plesní to v praxi znamená, že pracovníci i návštevníci mestského úradu pocitovo získali približne jeden až dva stupne Celzia, čo pri výpočtovej podlahovej ploche vyše 7 000 štvorcových metrov nie je zanedbateľné. Budova sa po úspešnej rekonštrukcii zaradila medzi stavby s hrdým prívlastkom „nízkoenergetická“.

Orechový sad ako podpora produkcie lokálneho ovocia

Rumince/Chanava

Optimálne klimaticko-geomorfologické podmienky vhodne orientovaných zvoľna sa vlniacich svahov v okolí gemerských obcí Rumince a Chanava neďaleko toku rieky Slaná boli základom myšlienky založiť v ich katastrálnom území nový orechový sad. Svoju rolu tu určite zohrala aj tradícia – obyvatelia dedín v tejto oblasti sa oddávna zameriavali predovšetkým na hospodársku činnosť. A orech? Ten má pevné miesto v slovenskej krajine, histórii i kulinárstve.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
Družstvo podielnikov Včelince

Názov projektu:
Výsadba ovocného sadu orechov – PD Včelince

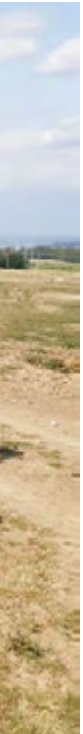

Cieľom úspešne zrealizovaného projektu je výsadba ovocného sadu orechov spolu s prípravou pôdy, pričom samozrejmú súčasť tvorí aj zaobstaranie strojov, ktoré súvisia s modernou a environmentálne ohľaduplnou starostlivosťou o ovocný sad. Ide o kolesový traktor a mulčovač na ošetrovanie a starostlivosť o priestor medzi jednotlivými radmi stromov. Zámer smeruje k rozšíreniu podnikateľskej činnosti výsadbou funkčného ovocného sadu a produkcii lokálneho ovocia. Výber kvalitnej a informatívnej technológie zabezpečuje efektívnosť výroby a zvýšenie podielu domácej produkcie s vyššou pridanou hodnotou. Umožní nový zdroj príjmov a podporí tvorbu pracovných miest, čo je v regióne Gemeru veľmi dôležitým a zásadným prínosom.

Spomienka na zaniknutý svet remesiel

Kežmarok/Nowy Targ

Hlavným cieľom tohto cezhraničného projektu je na oboch stranách pohraničia vydanie knihy. Poľská strana sa venuje 40. výročiu navštívenia pápeža Jána Pavla II., na slovenskej strane sa ústrednou témou publikácie Kežmarok história a tradície stalo 750. výročie udelenia mestských práv mestu Kežmarok. Okrem toho v Poľsku vznikla kompozícia sôch oviec, ktoré predstavujú miestne tradície. Súčasťou projektu na slovenskej strane je výroba dvoch video spotov venovaných remeslám a pamiatkam mesta (Kežmarok – mesto remesiel a Kežmarok – mesto pamiatok).

boli podľa artikulov veľmi obmedzovaní: nesmeli chodiť do pivární a krčiem a za neúčasť na schôdzi platili pokutu vo forme vosku a vína.

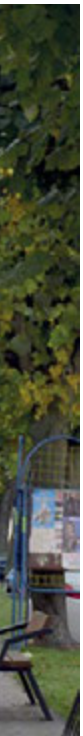

Zaujímavosťou je aj vytýčenie kežmarskej Remeselnej cesty. Jej vzniku predchádzalo vyhotovenie a osadenie piatich závesných štítov na domoch, ktoré sú svedkami toho, že v minulosti bol Kežmarok centrom rôznych remesiel. Takmer každý dom patril nejakému remeselníkovi, pričom na dome visel prevažne kovový vývesný znak – symbol daného remesla. Päticu nových vyvesených štítov venovali pamiatke na cech tkáčov, kníhviazačov, medikováčov, krajčírov a kožušníkov. Jeden z nich visí na Dome medikováčskeho majstra na Hradnom námestí č. 30. Medikováčsky cech vznikol v Kežmarku v roku 1633. Majstri tohto cechu, ktorí zhotovovali prevažne riad a nádoby,

Operačný program:
Interreg V–A Poľsko – Slovensko

Prijímateľ:
mesto Kežmarok

Názov projektu:
Putovanie po stopách histórie, kultúry a tradície poľsko-slovenského pohraničia Nowy Targ – Kežmarok

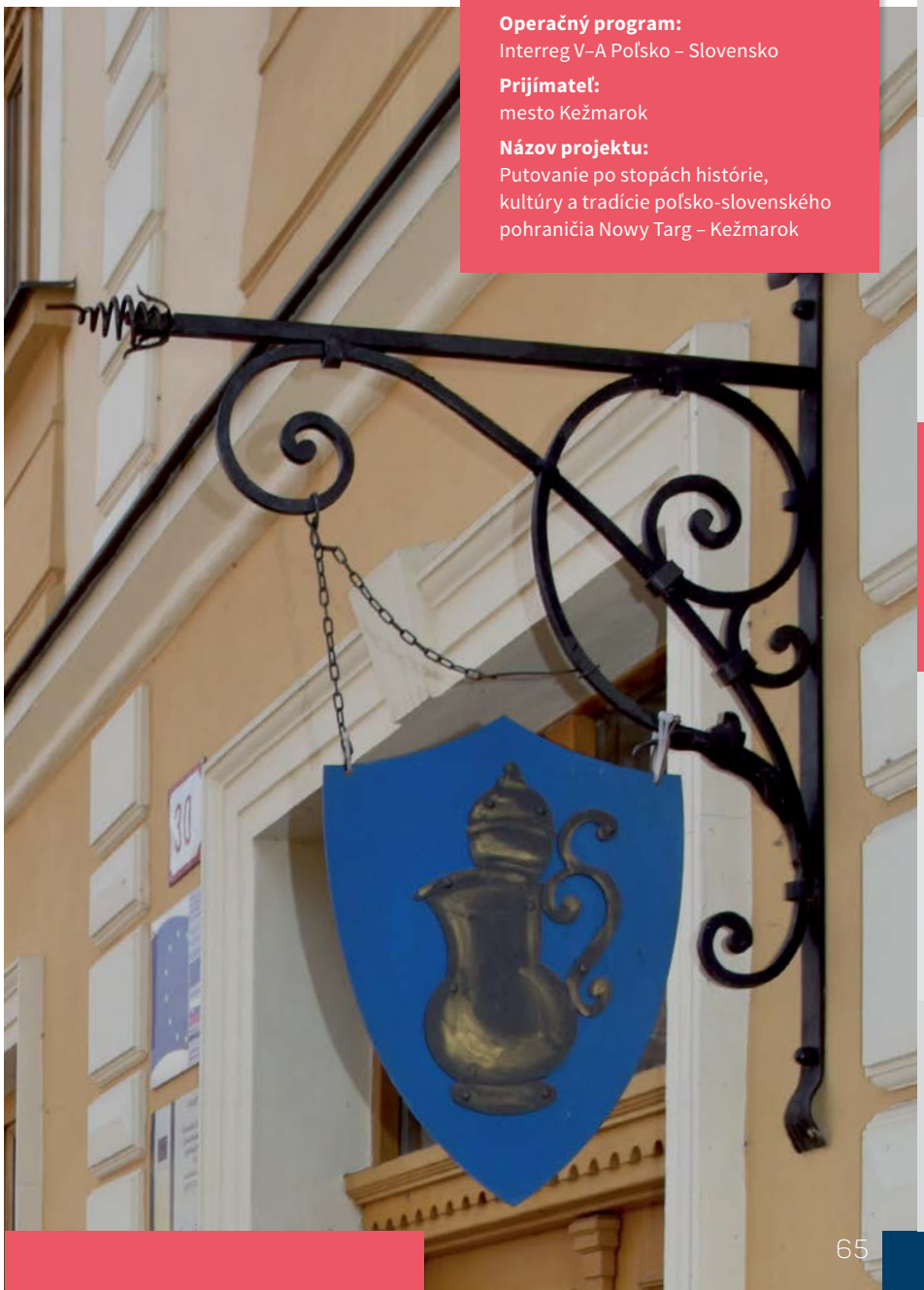

Návrat k dávnej tradícii varenia piva

Hniezdne

Milovníci zlatého moku by pri potulkách po severnom Slovensku nemali vynechať novovybudovaný remeselný pivovar Nestville Taberna. Nachádza sa neďaleko Starej Ľubovne v areáli Nestville Parku – expozície liehovarníctva a tradičných ľudových remesiel. Hoci túto turistickú atrakciu začali stavať v roku 2012, skrýva sa v nej dlhá a bohatá história. Už dávno sa tu totiž stretávali miestni obyvatelia, pocestní a dôležití obchodníci. Bolo to miesto, kde sa mohli občerstviť a oddýchnuť si a často sa tu uzatvárali dôležité obchodné dohody. Jedným z rozhodujúcich dôvodov jej vzniku totiž bol dôležitý objav najstaršieho zachovaného liehovaru na Slovensku postaveného v polovici 18. storočia.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
GURMEN, s. r. o.

Názov projektu:
Malý pivovar Hniezdne

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Stará Ľubovňa
- Vyšné Ružbachy
- Litmanová
- Spišská Belá
- Plaveč

Z európskych prostriedkov podporený malý pivovar Hniezdne nadväzuje na dlhoročnú tradíciu varenia piva v obci Hniezdne (prvá priama zmienka o slobodnom pivovare v Hniezdnom pochádza z roku 1286). V pivovare s neopakovateľnou atmosférou možno spoznať históriu a výrobu piva a ochutnať nefiltrované a nepasterizované poctivé pivo varené z najkvalitnejších surovín – sladu, miestnej vody, chmeľu a pivovarských kvasníc. K dobrému pivu neodmysliteľne patrí aj chutné jedlo, ktoré v harmonickom spojení so zlatistým mokom prinesie nezabudnuteľný kulinársky zážitok.

Pútnikov víta vynovený moderný areál

Gaboltov

Duchovné a kresťanské tradície tvoria podmienky pre zážitkový turizmus. Práve potenciál poľsko-slovenského pohraničia je historicky a geograficky predurčený na budovanie a rozvoj pútnického turizmu ako jednej z foriem cestovného ruchu. Súčasťou podpory pútnického turizmu, ktorý má v Prešovskom kraji mimoriadne veľký potenciál, je aj projekt rekonštrukcie pútnického areálu v Gaboltove. Každodenní i občasní návštevníci môžu využiť opravený prístrešok i vynovený prameň sv. Vojtecha. Okrem toho v areáli pribudli chodníky, stojany na bicykle, informačné tabule, smetné koše i pitné fontány, ozvučenie i osvetlenie.

Operačný program:
Interreg V–A Poľsko – Slovensko

Prijímateľ:
Prešovský samosprávny kraj

Názov projektu:
Svätomariánska púť
– Svetlo z východu

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Krynica
- Hervartov
- Cigeľka
- Bardejov

Tieto a iné úpravy pomáhajú lepšej viditeľnosti turisticko-pútnických satelitov a zvýšeniu ich atraktívnosti, čo sa môže v konečnom dôsledku prejaviť zvýšením počtu návštevníkov a posilnením domáceho i zahraničného cestovného ruchu. Gaboltov je súčasťou snahy o dobudovanie potrebnej drobnej infraštruktúry a rekonštrukciu či modernizáciu objektov nachádzajúcich sa na vytýčenej trase Svätomariánskej púte, ktorá spája štyri objekty na slovenskej strane (Litmanová, Ľutina, Levoča a Gaboltov) a štyri objekty na poľskej strane (Krosno, Stara Wies, Kalwaria Paclawska a Debowiec).

Pitná voda ako cesta k odstraňovaniu bariér

Ľubotín

Osada Hliník, ktorá patrí do katastra Ľubotína, dlhodobo pociťovala nedostatok pitnej vody. Obec musela neraz riešiť doslova núdzový či havarijný stav. Dnes je tento problém minulosťou – po rozšírení miestnej vodovodnej siete si možno pitnú vodu nabrať do pohára priamo v osade. S akým hlavným cieľom? Predovšetkým pre to, aby sa zlepšila sociálna situácia marginalizovanej komunity a vytvorili predpoklady na ďalšie zavádzanie pitnej vody do domácností. Projekt má zároveň pozitívny dopad na legálne budovanie obydlí, pretože sa naplní požiadavka ich napojenia na zdroj pitnej vody.

Po pozdĺžnej osi osady sa tiahne vodovodná vetva s výdajnými stojanmi na čipové prívesky. Miestna komunita absolvovala inštruktážne stretnutia zamerané na obsluhu výdajného stojana, udržiavanie, zabezpečenie kontroly a ochranu. Projekt vyriešil problémy s pitnou vodou v tejto lokalite a zabezpečil dostupnosť k nej pre všetkých za rovnakých podmienok. Očakáva sa, že zvýšenie spotreby pitnej vody sa stane významným prvkom v zlepšení nielen sociálneho a hygienického, ale aj zdravotného statusu obyvateľov tejto časti obce.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Ľubotín

Názov projektu:
Rozšírenie vodovodu v Ľubotíne do osady Hliník

Tieto, už navonok príznačné prvky skvalitnenia životnej úrovne rómskej komunity sa odzrkadlia aj v očiach majoritnej skupiny, najmä u detí a mládeže pri realizovaní spoločných podujatí či už v rámci školy alebo na mimoškolských aktivitách, čo zásadným spôsobom prispeje k zmene pohľadu na Rómov. Prepojením jestvujúcej obecnej vodovodnej siete s rómskou osadou sa obec s touto lokalitou spojila nielen reálne (vodovodným potrubím), ale aj symbolicky – zbúrala sa ďalšia bariéra vo vedomí minoritnej rómskej skupiny i v myslení majoritného obyvateľstva. Znižovanie diskriminácie tak naberá ďalšie reálne kontúry.

Cez stojan do osady pritečie viac zdravia

Moldava nad Bodvou

Najviac segregovaná rómska osada v Moldave nad Bodvou leží v miestnej časti Budulov. Podľa odhadov tu žije takmer tisíc ľudí, čo predstavuje asi polovicu rómskeho obyvateľstva tohto východoslovenského mestečka. Zlepšiť podmienky na život najmä v chatrčiach a dvoch pomerne zdevastovaných bytových domoch v súkromnom vlastníctve sa rozhodli predstavitelia mesta tým, že v tejto lokalite zabezpečili prístup k pitnej vode formou výdajného stojana. Nemenej dôležitou aktivitou je propagácia sanitácie a osobnej hygieny s cieľom znížiť potenciálne ochorenia súvisiace s nedostatočnou hygienou.

Aj takto v praxi vyzerá podpora procesov smerujúcich k sociálnemu a ekonomickému začleňovaniu rómskej komunity aktuálna na viacerých miestach Slovenska. Ide o cieľové skupiny, ktoré sú najviac ohrozené, resp. zasiahnuté hlbokou chudobou, sociálnym vylúčením a nevhodnými životnými podmienkami a diskrimináciou.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Moldava nad Bodvou

Názov projektu:
Výdajný stojan – rómska osada v Moldave nad Bodvou

Ľudské zdroje a vzdelávanie

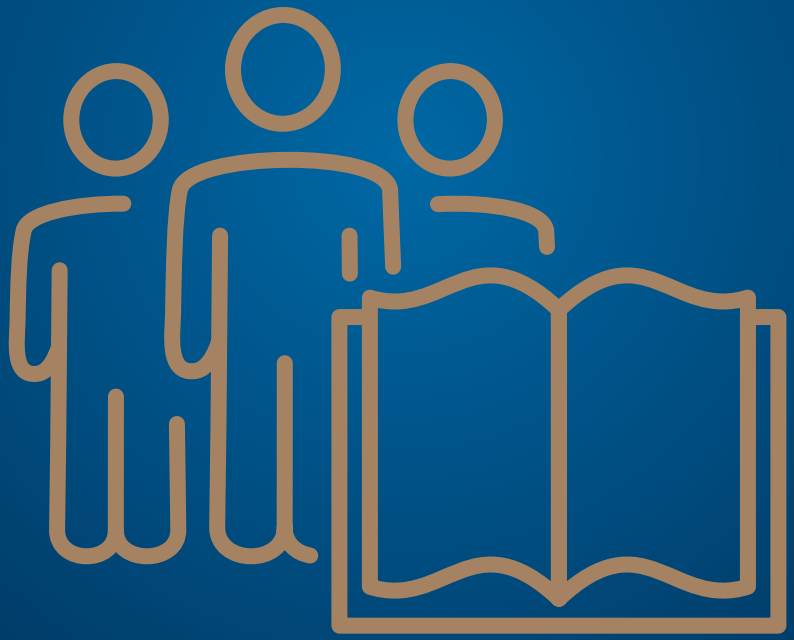

Knihárska dielňa, kde postihnutie nie je hendikepom

Trnava

Ľudia so zdravotným postihnutím tvoria špecifickú skupinu občanov často odkázaných na pomoc a podporu okolia. Znevýhodnenie vyplývajúce zo zdravotného postihnutia obmedzuje aj ich prístup k rôznym pracovným príležitostiam, čo má dopad na ťažšie uplatnenie na trhu práce. Práve táto skutočnosť je jedným z dôvodov vzniku národného projektu zameraného na podporu zamestnanosti, zamestnateľnosti a znižovanie nezamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím formou poskytovania príspevkov.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Názov projektu:
Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím – 3

Podpora občanov so zdravotným postihnutím sa v rámci tohto projektu s celoslovenským záberom realizuje prostredníctvom nástrojov aktívnej politiky trhu práce, ktoré sú zamerané na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní, podporu zamestnávania takýchto občanov využitím pomoci pracovného asistenta a podporu ich udržania v chránených dielňach a na chránených pracoviskách príspevkom na úhradu prevádzkových nákladov a nákladov na dopravu do zamestnania.

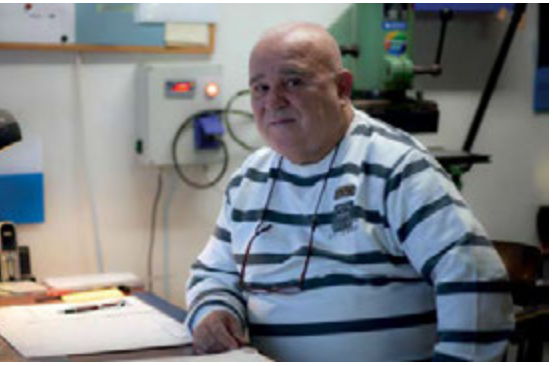

V rámci tohto národného projektu získala príspevok aj chránená dielňa Knihárstvo Hanzlík. Vďaka nemu mohlo byť v tejto dielni zamestnaných až dvadsať ľudí s rôznymi zdravotnými postihnutiami. Túto remeselnú dielňu založil v roku 1993 v Trnave Mikuláš Hanzlík, ktorý vyštudoval knihársky remeselný odbor na odbornej škole vo východných Čechách. Činnosť dielne je zameraná na výrobu kancelárskych potrieb, darčekových kaziet, tubusov a venovacích dosiek a na väzbu diplomových či rigoróznych prác. Ďalej sa venuje knihárskym prácam od opráv a viazania kníh až po umeleckú knižnú väzbu. Prioritou je kvalitné vyhotovenie a spracovanie výrobkov rokmi osvedčenými technológiami a materiálmi. Každý kus je originál.

Úspora energie i zvýšenie kvality výučby

Trenčín

Projekt je súčasťou komplexného riešenia energetickej efektívnosti školského areálu v Trenčíne – Zámostí, do ktorého patrí SOŠ stavebná E. Belluša, Stredná umelecká škola, Školský internát a kotolňa. V prvej etape sa pozornosť sústredila na energeticky najnáročnejšiu budovu SOŠ stavebnej vrátane bazéna. Zámerom je vybudovanie komplexu budov s nízkou až pasívnou spotrebou energie s vlastným energetickým klastrom na báze fotovoltaiky a solárnej energie. Bu-

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
Trenčiansky samosprávny kraj

Názov projektu:
Komplexné riešenie školského areálu Trenčín – Zámostie – 1. etapa

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Trenčiansky hrad
- Skalka nad Váhom
- rozhľadňa Soblahov
- Haluzická tiesňava

dova SOŠ stavebnej prešla hĺbkovou energetickou obnovou, čím sa výrazne zníži spotreba na všetkých odberných miestach energií. Súčasne sa zníži produkcia emisií a odpadov. Inovatívne riešenia zároveň slúžia ako názorné ukážky pre žiakov, čo pozitívne ovplyvní kvalitu a príťažlivosť vyučovania.

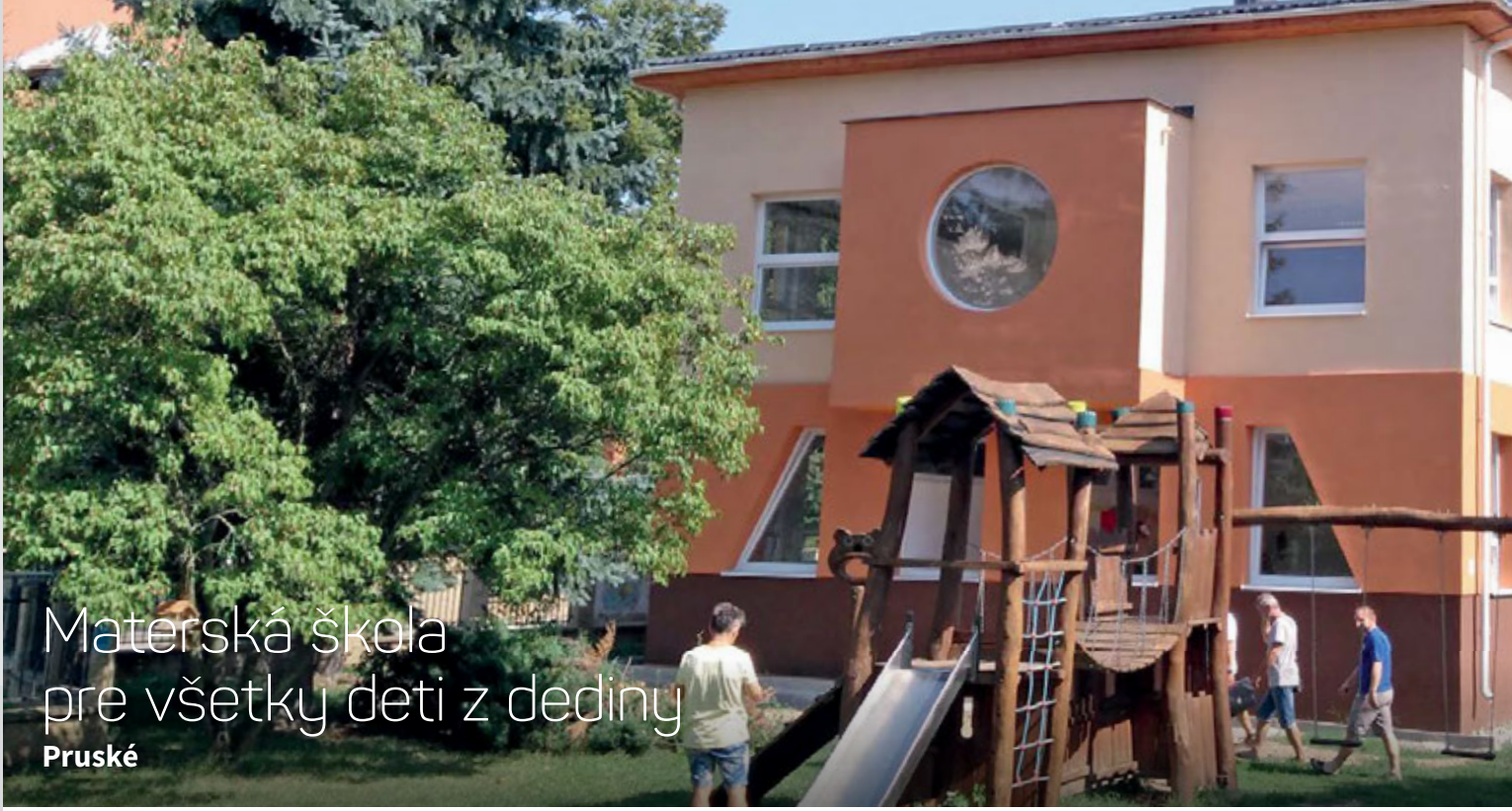

Materská škola pre všetky deti z dediny

Pruské

Aj v tejto obci ležiacej na strednom Považí neďaleko Ilavy si uvedomujú, že kvalitné vzdelávanie a primeraná starostlivosť v ranom detstve sú pre ďalší život človeka jedným z určujúcich faktorov. O to viac to platí v prípade rómskych marginalizovaných skupín, kde je predškolská príprava kľúčová v procese jej integrácie medzi väčšinové obyvateľstvo. Využiť túto praxou overenú skúsenosť sa rozhodli v Pruskom a po úspešnom podaní projektu získali na svoj nápad podporu z európskych fondov.

Vďaka tejto aktivite získala novú podobu i kvalitu materská škola, pričom rekonštrukcia spočívala vo výstavbe

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Pruské

Názov projektu:
Zlepšenie a rozšírenie kapacity materskej školy v obci Pruské

dvojpodlažnej prístavby k pôvodnému objektu. Materská škola, ktorá spolu s priľahlou základnou školou nesie meno po kňazovi a spisovateľovi Hugolínovi Gavlovičovi, ktorý v obci pôsobil, tak získala nielen dve nové triedy pre ďalších až štyridsať detí, ale aj zateplenie, zmenu dispozície a nové zariadenie. A inšpiratívne a obohacujúce miesto pre všetky deti z obce.

Mať vlastnú škôlku je veľkou výhodou

Veľké Zálužie

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
obec Veľké Zálužie

Názov projektu:
Prístavba a prestavba materskej školy vo Veľkom Záluží

Z mesta na vidiek sa sťahuje čoraz viac mladých rodín, a tak možnosť bez problémov umiestniť deti v materskej škole je konkurenčnou výhodou. Vo Veľkom Záluží takúto službu ponúka obec po realizovaní projektu podporeného z európskych fondov. Materská škola sa vďaka nemu skladá z pôvodnej rekonštruovanej časti a novej prístavby. Po prestavbe získala bezbariérový prístup, nové triedy, čím sa zvýšila jej kapacita, centrálnu šatňu aj pre zamestnancov, hygienické zázemie či protipožiarne únikové schodisko. K materskej škole patrí areál so zeleňou, dopravné ihrisko, dve pieskoviská, lavičky i záhradné náradie využívané na plnohodnotný pobyt detí vonku a pohybové aktivity.

Rozvoj obce nie sú len kvalitné cesty či pracovné príležitosti, ale aj schopnosť samosprávy riešiť kvalitu života a podmienky rodín. Aj keď Veľké Zálužie asi tak skoro mestom nebude, už dnes má kvalitné podmienky na rozvoj komunity. Jej fungovanie a spolupatričnosť miestnych detí posilnil príbeh ich spolužiaka so špeciálnymi zdravotnými a výchovno-vzdelávacími problémami. V televízii ho predstavili ako neriešiteľný prípad, ktorý majú problém liečiť nielen na Slovensku, ale v celej EÚ. Deti si reportáž pozreli v škôlke na interaktívnej tabuli a odvtedy sa snažia spolužiakovi všemožne pomáhať.

Cez les je cesta k ochrane prírody kratšia

Hronsek

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Prijímateľ:
obec Hronsek

Názov projektu:
Materská škola v Hronseku

Absencia materskej školy v mieste bydliska dokáže skomplikovať život najmä rodinám s deťmi v predškolskom veku. Tak to bolo aj v Hronseku, obci ležiacej na ľavom brehu Hrona v Zvolenskej kotline. Vďaka finančnej podpore z európskych fondov sa však situácia za necelý rok radikálne zmenila. Podanie a úspešná realizácia projektu viedli k prestavbe príležitostne využívaných obecných priestorov a vytvoreniu nových kapacít pre umiestnenie dvadsiatky predškolákov do moderného zariadenia s bezbariérovým prístupom pre deti s obmedzenou pohyblivosťou. Výmena zdroja tepla a vykurovacieho systému navyše zníži zaťaženie životného prostredia i prinesie úsporu energie oproti pôvodnému stavu takmer o polovicu.

Konkurenčnou výhodou materskej školy v Hronseku je nepochybne okolité prostredie, ktoré je vybrané tak, aby deťom poskytlo dostatok priestoru na hru, výučbu a aktívny pohyb nielen v interiéri, ale aj v exteriéri. V areáli je vybudované certifikované detské ihrisko, ku ktorému podľa plánu neskôr pribudne aj EKO záhrada pre deti. Hronsecká jednotriedka je totiž orientovaná na tvorbu a ochranu životného prostredia. Environmentálne zameranie si tu zvolili vzhľadom na to, že budova materskej školy je situovaná v parku barokového kaštieľa, kde sa deti môžu pri hrách či prechádzkach prírody dotknúť každý deň, a tak sa ju veľmi ľahko a prirodzene naučia chrániť.

Deti sa dočkali vynovených priestorov

Zvolen

Novú tvár i nový šat vďaka európskym fondom získali dve predškolské zariadenia vo Zvolene – Materská škola Hrnčiarska v centre mesta a Materská škola Ľ. Fullu na sídlisku Sekier. Na ich budovách zateplili fasády, vymenili dvere, okná, podlahy, elektroinštaláciu a vykurovacie telesá a postavili bezbariérové vstupy. V oboch škôlkach už vyrástlo veľa detí

– materská škola Hrnčiarska vznikla v roku 1971 a škôlka na Sekieri existuje od roku 1980, pričom v minulosti prešli len nevyhnutnými opravami.

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
mesto Zvolen

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budov: Materská škola Hrnčiarska a Materská škola Fullu vo Zvolene

Cieľom rekonštrukcie nebolo len vytvorenie lepších podmienok na vzdelávanie a výchovu detí, ale aj výrazné zníženie energetickej náročnosti a s tým súvisiaca nemalá úspora financií. Realizáciou projektu sa obe budovy zaradili do energetickej triedy A1 – spotreba energie klesne o 276 700 kWh za rok, pričom merná potreba energie na vykurovanie sa pri Materskej škole Hrnčiarska zníži o 82,5 % a pri Materskej škole Ľ. Fullu o 80,4 %.

Príbeh o láske k tradícii, ktorá je silnejšia než akékoľvek prekážky

Detva/Banská Bystrica

Cieľom ambicózneho národného projektu je implementovať vybrané aktívne opatrenia na trhu práce zamerané na podporu zamestnanosti, zamestnateľnosti a adaptability a znižovanie nezamestnanosti uchádzačov o zamestnanie a znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. V rámci celého Slovenska sa zameriava na stimuláciu tých skupín uchádzačov o zamestnanie, ktorých uplatnenie na trhu práce je bez intervencií sťažené. Zväčša ide o nízko kvalifikovaných ľudí často s nedostatočnými alebo nijakými pracovnými skúsenosťami, alebo o ľudí, ktorí vinou dlhšieho obdobia bez práce stratili motiváciu i pracovné návyky a zručnosti, ktoré sú nevyhnutné na uplatnenie na trhu práce.

Jedným z mnohých inšpiratívnych príkladov prínosu tohto projektu je aj príbeh Eleny Marcinekovej, ktorá sa od mladosti venuje výrobe a renovácii ľudových krojov, vyšívaniu krivou ihlou a dekoráciám rôznych predmetov. Po päťdesiatke, keď zostala sama so synom – stredoškolákom, sa ocitla na úrade práce, a tak začala riešiť otázku, čo ďalej. Mala predstavu o rozbehnutí vlastného podnikania, avšak keďže bola dlhodobo nezamestnaná a mala viac ako päťdesiat rokov, financovanie od bánk neprichádzalo do úvahy. Na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny jej poradili, čo by mala spraviť. Napísala podnikateľský plán – čo by chcela robiť a ako.

Medzi najťažšie chvíle zaradila čakanie na rozhodnutie, či dostane finančnú podporu alebo nie. Nesedela však doma, mala podpísanú zmluvu s mestom Detva o nebytových priestoroch, kde plánovala otvoriť krajčírsku dielňu. Po schválení príspevku na rozbehnutie podnikania nastal kolotoč vybavovania a behania po úradoch. Aj popri tom doma strihala, šila a pripravovala tovar na otvorenie obchodíka.

Nakoniec sa jej to všetko podarilo – vďaka európskym fondom si otvorila vlastný obchod v Banskej Bystrici, kde si ľudia môžu kúpiť jej výrobky, a dielňu v Detve, kde upravujú a šijú ľudové kroje a etno oblečenie, ktoré je v súčasnosti spolu s poctivou a tradičnou ručnou výrobou veľmi populárne. Elena Marcineková sa plne venuje svojej vášni – zachovávaniu a rozvíjaniu ľudovej tvorby na Slovensku. Popri tom v rámci rôznych projektov spolupracuje s viacerými obcami, kde spoluorganizuje tvorivé dielne s ukážkami pre mladých záujemcov a možno budúcich pokračovateľov tohto remesla.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Názov projektu:
Podpora zamestnávania UoZ prostredníctvom vybraných aktívnych opatrení na trhu práce – 2

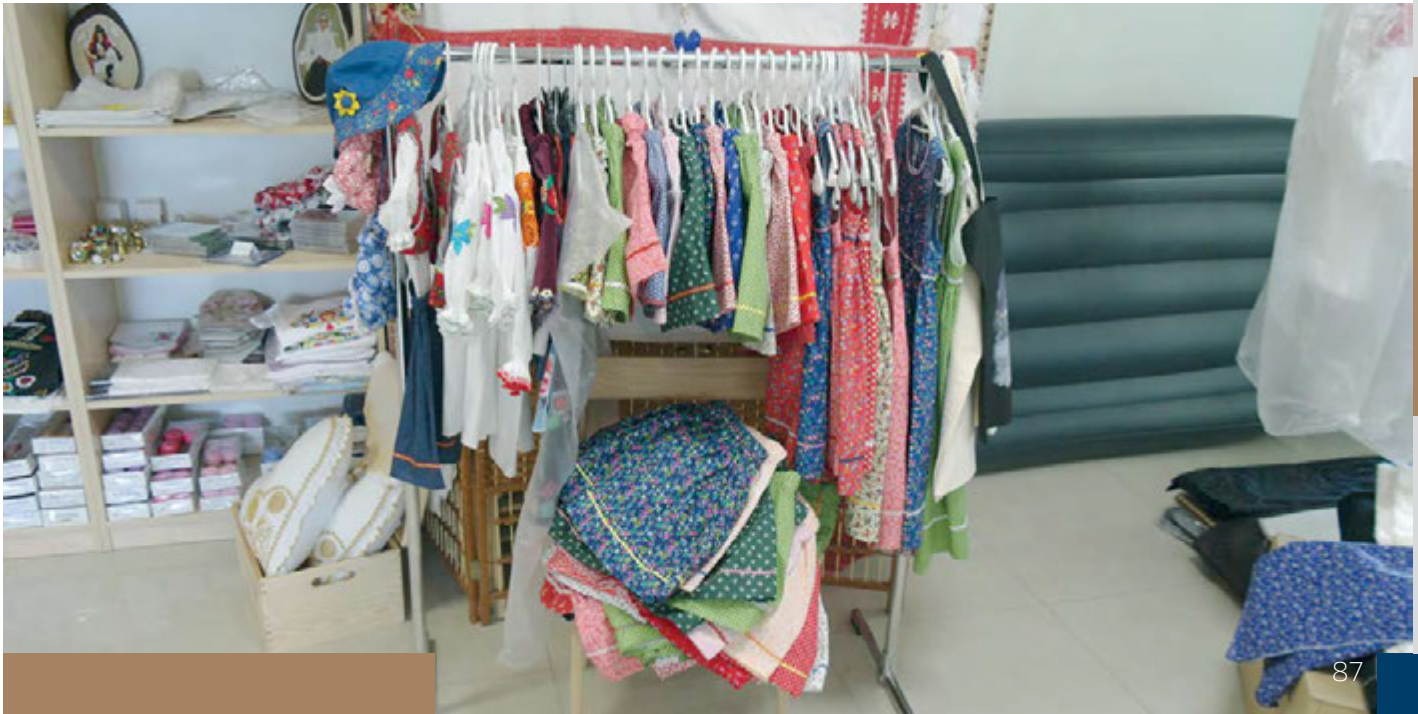

MOPS
päť dobrých príkladov rómskej integrácie

Dobšiná/Letanovce/Lipany/Poprad/Žehra

Viacero slovenských obcí získalo z európskych fondov financie na základe výzvy zameranej na zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí marginalizovaných rómskych komunít poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby (MOPS). Medzi oprávnených žiadateľov patria obce z Atlasu rómskych komunít 2013 s počtom minimálne 80 obyvateľov z marginalizovaných rómskych komunít.

Poslaním miestnej občianskej poriadkovej služby je poskytovať na území so zvýšenou prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít služby vo viacerých oblastiach. Ide napríklad o ochranu detí a mládeže pred negatívnymi javmi, ochranu verejného poriadku a obecného i súkromného majetku, ochranu životného prostredia, ktorá spočíva najmä v nahlasovaní čiernych skládok, či o pomoc pri za-

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Dobšiná

Názov projektu:
Rozšírenie poriadkových služieb v meste Dobšiná

.....

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Letanovce

Názov projektu:
Miestna občianska poriadková služba v obci Letanovce

MOPS
päť dobrých príkladov rómskej integrácie

Dobšiná/Letanovce/Lipany/Poprad/Žehra

bezpečovaní plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky. Členovia týchto poriadkových hliadok sú osobitne užitoční pri riešení niektorých náročných a konfliktných situácií v rámci komunity napríklad pri nastoľovaní poriadku pri vyplácaní sociálnych dávok, pri výkone práce zástupcov policajného zboru, plynárov, elektrikárov alebo zdravotníkov, aby nedochádzalo k ich napádaniu, resp. ohrozeniu.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Lipany

Názov projektu:
Rómske hliadky v prostredí MRK – mesto Lipany

.....

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Poprad

Názov projektu:
Miestna občianska poriadková služba v meste Poprad

.....

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Žehra

Názov projektu:
Miestne občianske poriadkové služby v obci Žehra

Na pozície členov MOPS obce vyberajú osoby s prirodzenou autoritou v komunite, aby zvládali riešiť konfliktné situácie. Všetci pracovníci absolvujú vo vymedzenom rozsahu školenie predovšetkým z oblasti trestného práva, zákona o priestupkoch a o cestnej premávke, aby ju vedeli primerane riadiť, najmä počas sprevádzania detí do školy. Činnosť MOPS je pozitívne hodnotená najmä z úrovne policajného zboru, komunitných sociálnych pracovníkov, pracovníkov záchrannej zdravotnej služby a ostatných zložiek, ktoré v lokalitách s prevažujúcou rómskou populáciou vykonávajú činnosť a pri ktorej im denne asistujú. Samozrejmým prínosom je aj pre príslušníkov rómskej komunity – vďaka zamestnaniu a pravidelnému príjmu získajú pracovné návyky a zvýšia svoju životnú úroveň.

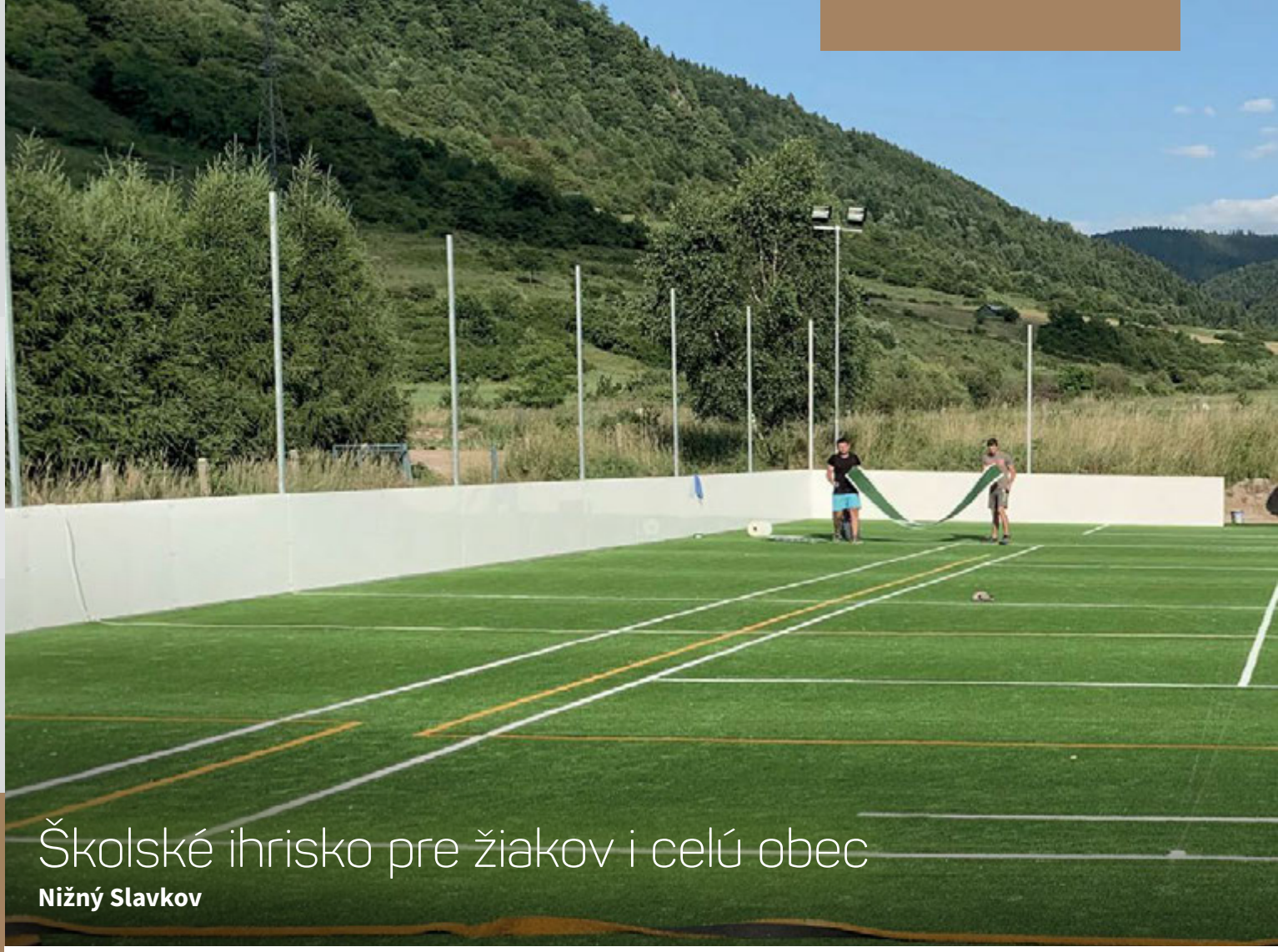

Školské ihrisko pre žiakov i celú obec

Nižný Slavkov

Podľa historických prameňov škola v Nižnom Slavkove existovala už koncom 17. storočia – v roku 1813 sa totiž spomína, že v roku 1699 ktosi v obci podpálil kostol a že pri tomto požiari zhorela aj fara a škola. Jej novodobá história sa však začala až po roku 1964, keď postavili budovu novej školy, v ktorej dodnes sídli základná škola spolu s materskou školou. Od roku 2014 školská budova prešla výraznou rekonštrukciou – vďaka európskym fondom získala vonkajšie zateplenie, obnovou prešla aj kotolňa a celý vykurovací systém. Nasledovalo vybavenie učební najmodernejšou technikou a zavádzanie informačno-komunikačných technológií do vyučovacieho procesu.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka

Prijímateľ:
obec Nižný Slavkov

Názov projektu:
Základná škola Nižný Slavkov – Multifunkčné ihrisko

Najnovším projektom opäť podporeným z európskych fondov je vybudovanie polyfunkčného školského ihriska určeného predovšetkým na futbal, basketbal a volejbal. Jeho prínos pre život v obci je výrazný – umožňuje nielen kvalitnejšie pohybové aktivity v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov, ale zlepšuje aj podmienky na aktívne využitie voľného času pre všetkých obyvateľov obce.

Komunitný priestor s dosahom na celé mesto

Michalovce

Michalovce po rokoch získali vhodné podmienky na systematickú komunitnú prácu. Priamo v centre najväčšej marginalizovanej rómskej komunity na Mlynskej ulici vyrástlo nové komunitné centrum. Táto aktivita však nie je v tejto lokalite prvá či ojedinelá – už v roku 2008 tu mesto postavilo dva nové domy so 40 bytmi, rekonštruovalo budovu školy a zriadilo multifunkčné ihrisko.

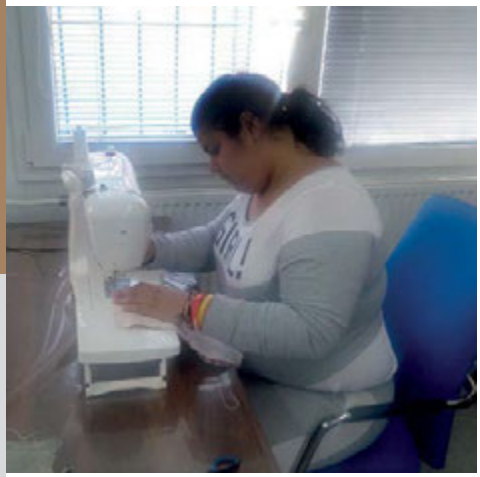

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Michalovce

Názov projektu:
Komunitné centrum mesta Michalovce

Mlynská ulica sa stala miestom výstavby komunitného centra najmä pre to, že tunajšia rómska komunita je najpočetnejšia. Svoje zohrali aj doterajšie skúsenosti s prácou v tejto časti mesta a poznanie názorov, zvyklostí a potrieb tunajších Rómov. Základom komunitného centra je školiaca miestnosť. V jednoduchej modulovej stavbe sa nachádza aj kancelária pre komunitných pracovníkov, ktorí si získali plnú dôveru u obyvateľov ulice, i kuchynský kút na praktické tréningy a aktivity. Nechýbajú ani hygienické zariadenia pre návštevníkov i personál, sklad, komunikačné priestory a stredisko osobnej hygieny vrátane hygienickej bunky pre imobilných klientov. Súčasťou budovy sú spevnené plochy, vodovodná a kanalizačná prípojka, prípojka nízkeho napätia a pripojenie na internet.

Lepší štart na ceste za vzdelaním

Pavlovce nad Uhom

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Pavlovce nad Uhom

Názov projektu:
Rekonštrukcia a prístavba Materskej školy Pavlovce nad Uhom – cesta k zabezpečeniu kvalitného vzdelávania a života

Z hľadiska osobnostného rozvoja detí a ich dôležitosti v systéme celoživotného vzdelávania materská škola predstavuje jeden z najdôležitejších faktorov. Materskú školu v Pavlovciach nad Uhom však dosiaľ mohla z celkového počtu detí v obci vo veku tri až šesť rokov navštevovať len necelá desatina. Aj napriek vysokému záujmu rodičov kapacitné možnosti škôlky jednoducho nedovoľovali prijať väčší počet detí. Výsledkom bolo každoročné zamietnutie mnohých žiadostí o prijatie do predškolského zariadenia.

A tak sa samospráva rozhodla podať projekt zameraný na zvýšenie kapacity materskej školy v obci. Táto snaha priniesla úspech a škôlka vďaka podpore z európskych fondov získala prístavbu a v nej nové priestory pre triedu pre ďalších 24 detí. Súčasne zrekonštruovali pôvodnú budovu, pričom znížili jej energetickú náročnosť a emisie CO_2 a obnovili vnútorné priestory. Celková kapacita materskej školy sa zvýšila na necelú päťdesiatku. Zároveň sa zlepšila kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu i prístup k vzdelávaniu a dosiahlo sa zvýšenie podielu participácie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Park Slnečnej sústavy pre deti i dospelých

Roztoky

Operačný program:
Interreg V–A Poľsko – Slovensko

Prijímateľ:
Prešovský samosprávny kraj

Názov projektu:
Vesmír na dlani 2017

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ:

- Vihorlatská hvezdáreň v Humennom
- Svidník
- Ladomirová
- Bardejov
- Zborov

K športoviskám a oddychovým priestorom v Astronomickom pracovisku v Roztokoch pribudol Park Slnečnej sústavy. Jeho súčasťou je náučný chodník, na ktorom si návštevníci môžu pozrieť modely jednotlivých planét. Určený je deťom i dospelým a ako užitočnú pomôcku ho určite ocenia aj záujemcovia o prírodné vedy a astronómiu. Tento netradičný park vybudovali v rámci projektu podporeného z prostriedkov EÚ.

Park umožňuje všetkým vekovým kategóriám spoznať vesmír či jeho tajomstvá zblízka. Ďalším krokom je vytvorenie turistickej značky Trasa karpatského neba. Jej charakteristickými prvkami sú objekty vzťahujúce sa na astronómiu a astronomické dedičstvo v poľských obciach Cisowa a Bolestraszyce a v Kolonici, Roztokoch a Humennom na Slovensku. Konečným zámerom je rozšíriť Trasu karpatského neba aj na ďalšie objekty nielen na Slovensku a v Poľsku, ale aj v ďalších krajinách karpatského regiónu. Táto cezhraničná spolupráca má ambíciu vytvárať nové produkty v cestovnom ruchu a propagovať kultúrne a prírodné dedičstvo, s čím je spojené zvýšenie návštevnosti a predĺženie turistickej sezóny.

Novú kvalitu umocňuje okolitá príroda

Bzenov

Úspešný príbeh bzenovskej materskej školy vychádza z globálneho cieľa zlepšiť kvalitu základného vzdelávania najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov. V špecifickom cieli ide o prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve. Cieľom investícií a aktivít smerujúcich k naplneniu týchto predsavzatí je prepojenie politík v oblasti rozvoja ľudského kapitálu, infraštruktúry a zamestnanosti. Osobitná pozornosť sa pritom sústreďuje na deti z nízkopríjmových rodín a etnických menšín, akými sú Rómovia, nakoľko v tejto skupine sú centralizované štátom financované vzdelávacie programy do určitej miery obmedzené.

Absencia predškolskej výchovy je v rómskej komunite jednou z príčin neskoršieho záškoláctva. Deti, ktoré školskú dochádzku začínajú až v prvom ročníku základnej školy, takmer vôbec neovládajú slovenský jazyk, a tak na nich nové prostredie pôsobí cudzo, umelo a majú problém sa s ním vyrovnať. Prax ukazuje, že každé zdravé rómske dieťa, ktoré navštevovalo predškolské zariadenie, sa každodenne kontaktuje s majoritou. Jeho rodičia sa zaujímajú o jeho výsledky a po príchode do základnej školy nemá problémy ani s učením, ani so správaním. Šancu na efektívnejšie zavedenie týchto skúseností do života zvýšila výstavba materskej školy v Bzenove s kapacitou pre 30 detí. Najväčšou prioritou tohto zariadenia je environmentálny štýl výchovy. A ďalšou neoceniteľnou výhodou je fakt, že leží v dedinskom prostredí obklopená prekrásnou prírodou.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Bzenov

Názov projektu:
Výstavba materskej škôlky v obci Bzenov

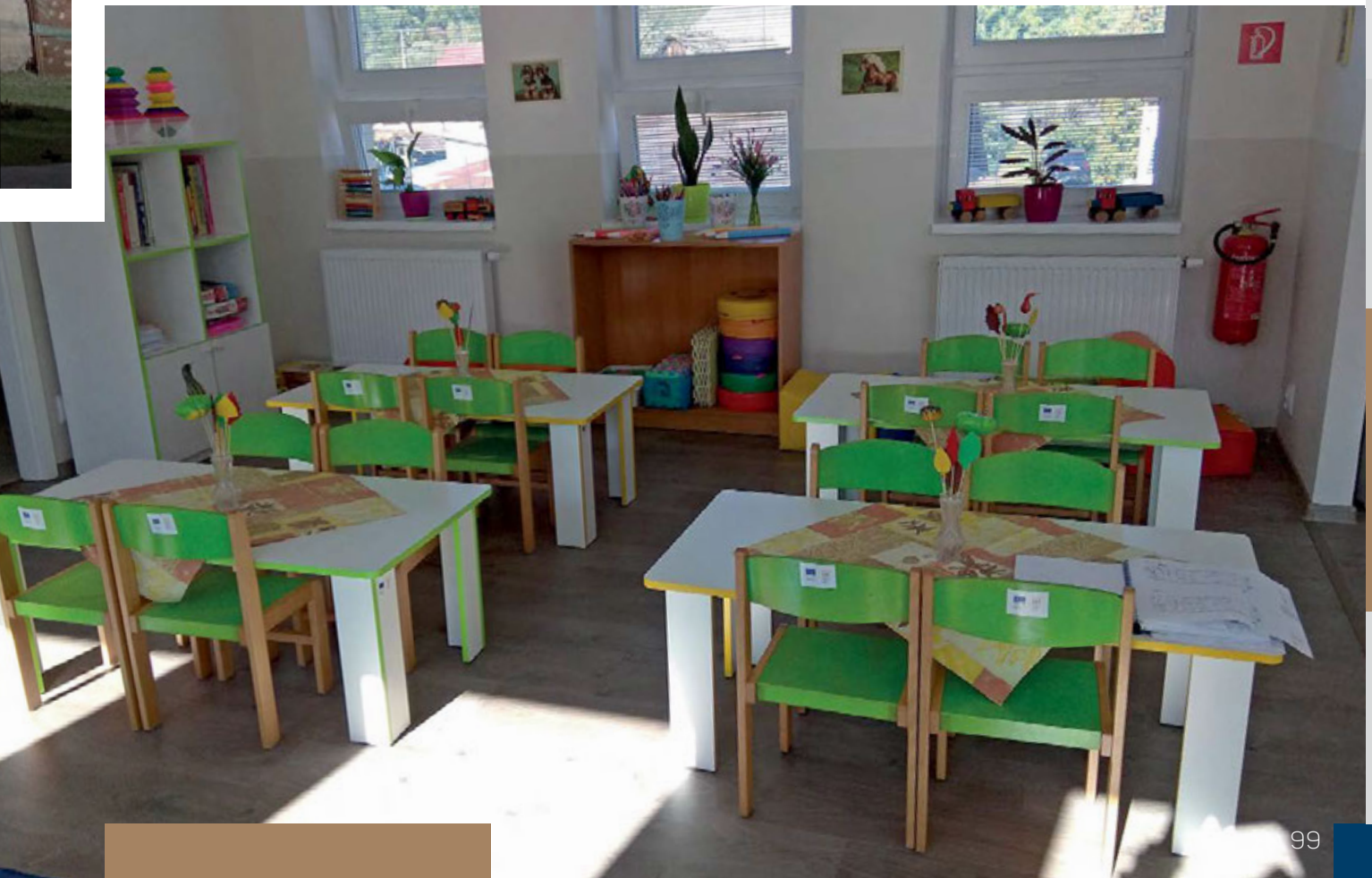

Životné prostredie

Nijakú krajinu nemožno zasypať smeťami

Búč

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
obec Búč

Názov projektu:
Zberný dvor obce Búč

Aj obyvatelia dediny ležiacej v poľnohospodárskej krajine Podunajskej nížiny vnímajú nevyhnutnosť ochrany životného prostredia. Tak ako na väčšine územia Slovenska aj tu možno nájsť pozoruhodné prírodné oblasti. Na južnom okraji obce sa nachádza vzácne Búčske slanisko, ktoré je jediným náleziskom šachorčeka panónskeho na Slovensku. Či táto skutočnosť nejakým spôsobom vplýva na environmentálne povedomie Búčanov, nie je známe. Ich aktivity v oblasti nakladania s komunálnym odpadom však napovedajú, že obec a jej ľudia sú na správnej ceste. Z európskych fondov postavili zberný dvor a nakúpili stroje a zariadenia potrebné na separáciu vybraných komodít komunálnych odpadov. V rámci projektu sa zamerali aj na environmentálne vzdelávanie občanov všetkých vekových kategórií a zvýšenie ich zapojenia do separovaného zberu odpadov.

Naplnenosť smetných nádob možno sledovať on-line

Šaľa

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
mesto Šaľa

Názov projektu:
Zmena systému zberu odpadov v meste Šaľa – časť Veča prostredníctvom systému polopodzemných kontajnerov

Aj v Šali patrí téma smetí a kontajnerov medzi často diskutované témy a mnohé stojiská podobne ako v mnohých iných obciach na Slovensku nie sú v ideálnom stave. Šalianska radnica sa však pustila do ich postupnej výmeny, pričom jedným z prvých miest, kde sa projekt podporený z európskych fondov realizoval, sa stala mestská časť Veča. Práve tu osadili nové polopodzemné kontajnery na zmesový komunálny odpad i triedené zložky. Vďaka ich veľkej kapacite sa počet kontajnerových stojísk znížil z pôvodných 30 na 17 – nevyužité staré stojiská zostali prázdne a obyvatelia ich môžu využiť na parkovanie.

Podzemné kontajnery sa osádzajú do hĺbky jeden a pol metra, čo znamená, že dve tretiny nádoby sú umiestnené pod zemou. Tieto typy kontajnerov majú v porovnaní s klasickými smetnými nádobami množstvo výhod. Majú estetickejší vzhľad a nie sú pohyblivé, takže zostávajú na jednom mieste. Nový systém neumožňuje vyberanie a rozhadzovanie obsahu kontajnerov neprispôsobivými občanmi ani prístup zvierat, najmä hlodavcov. Smetné nádoby sú navyše vybavené hlásičom požiaru. Ďalšou výhodou je šesťnásobne vyššia kapacita i skutočnosť, že odpad sa pomalšie rozkladá a nezapácha, pretože je v zemi, kde je nižšia teplota.

Nezanedbateľným faktom nie je ani to, že v kontajneroch sú umiestnené elektronické čipy, ktoré signalizujú naplnenosť smetnej nádoby. Vývozná spoločnosť tak má k dispozícii informáciu o skutočnom množstve odpadu, čo zefektívni jeho vývoz. Okrem toho čipy posielajú informácie aj do jednoduchej aplikácie, ktorú si môže ktokoľvek stiahnuť a prostredníctvom nej ľahko získať informáciu o tom, kde je najbližší voľný kontajner.

Kompostáreň liekom na divé skládky

Oslany

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
obec Oslany

Názov projektu:
Zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu v obci Oslany

Dedina ležiaca na mieste, kde sa Hornonitrianska kotlina dvíha do pohorí Vtáčnik a Tribeč, má pravidlá o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi zakomponované do každodenného života takmer 2 400 Oslančanov už niekoľko rokov. V obci odpad triedia pomocou zberných nádob, vriec a mobilného zberu. Miestni si už zvykli separovať plasty vrátane tetrapakových obalov, sklo, papier, kovový odpad a veľkoobjemový odpad. Rovnako chápu povinnosť zhromažďovať a ukladať nebezpečný odpad, ktorý v obci zbierajú dvakrát do roka.

Od roku 2010 sa v Oslanoch zabezpečuje aj triedený zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu z parkov vrátane odpadu z cintorínov. Chýbajúce obecné kompostovisko a súvisiace technické vybavenie vyriešili pomocou európskych fondov. Vďaka nim postavili malú kompostáreň určenú výlučne na zelený odpad a zaobstarali si aj potrebnú techniku ako traktor, čelný nakladač, nosič kontajnerov, kompostovací voz, prekopávač kompostu, štiepkovač či samochodný nakladač. Predpokladaný objem zozbieraného biologicky rozložiteľného odpadu je do 100 ton ročne, z čoho približne polovica bude z verejných priestranstiev. Realizovaním kompostárne sa zlepší životné prostredie – odstránia sa divé skládky domového biologicky rozložiteľného odpadu a odzvoní aj spaľovaniu zelene z parkov a zo záhrad.

Úspora v obecnej i rodinnej peňaženke

Veľký Kýr

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
obec Veľký Kýr

Názov projektu:
Zberný dvor Veľký Kýr

Do areálu zberného dvora môžu Veľkokýrčania vyvážať záhradný bioodpad, drobný stavebný odpad do hmotnosti tisíc kilogramov na osobu za rok, sklo a veľkoobjemový odpad. Okrem jeho vybudovania a vybavenia potrebným technickým a technologickým zariadením samospráva finančné prostriedky z európskych fondov použila aj na environmentálnu výchovu a informovanie. Vďaka tomu sa v dedine zvýšilo povedomie o tom, že zapojením do systému triedeného zberu komunálnych odpadov sa vyzbieraný odpad môže opäť využiť ako druhotná surovina, čo šetrí vzácne prírodné zdroje. A nielen to, miestni zároveň šetria aj svoje vlastné peniaze i finančné prostriedky obce, v ktorej žijú.

Kompostovanie ako návrat ku koreňom

Nová Baňa

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
mesto Nová Baňa

Názov projektu:
Obstaranie záhradných kompostérov v meste Nová Baňa

Zvýšiť mieru zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu so zameraním na jeho opätovné použitie sa rozhodla aj novobanská samospráva. Do domácností obyvateľov mesta zaobstarala záhradné kompostéry, pričom k dispozícii boli tri druhy s rôznym objemom: 2 000 litrov (1 ks), 1 000 litrov (4 ks) a 900 litrov (900 ks). Najmä ľuďom žijúcim v rodinných domoch sa tak ponúkla šanca na vyriešenie problémov spojených s produkciou a nakladaním s biologicky rozložiteľným odpadom a eliminovať negatívne javy ako spaľovanie trávy, lístia a konárov vo vlastných záhradách alebo ich vynášanie na verejné priestranstvá. Správnym kompostovaním si obyvatelia môžu zabezpečiť ekonomicky efektívny systém odpadového hospodárstva a zabezpečiť trvalú udržateľnosť environmentálneho spôsobu nakladania s týmto druhom odpadu.

Nepotrebné zo záhrad sa vracia do zeme

Prievidza

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
mesto Prievidza

Názov projektu:
Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v Prievidzi

V prievidzskom areáli odpadového hospodárstva vybudovali kompostáreň s ročnou kapacitou 4 500 ton. Z európskych fondov samospráva nakúpila aj technológie a zariadenia, čím sa zlepšili podmienky na zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v tomto okresnom meste. Vďaka projektu vznikla otvorená skladová plocha s dvoma stenami, podkladová doska pre technológiu kompostovania založenú na aeróbnej fermentácii a skladová plocha na uloženie hotového kompostu. Finančné prostriedky využili aj na nákup technologickej časti – troch kontajnerov na kompostovanie. Pribudli aj technické mobilné zariadenia na manipuláciu a prípravu dovezeného biologického materiálu pred a počas procesu kompostovania i na manipuláciu s výsledným produktom – kompostom.

Keďže v meste nebol dostatočne zabezpečený zber biologicky rozložiteľného odpadu, doplnili aj chýbajúce zberové kapacity. Radnica v rámci projektu obstarala 3 000 kusov zberných nádob na tento druh odpadu. Postupne ich umiestnili do každej domácnosti v rodinných domoch, čím sa zberom pokrylo celé územie mesta. Na skládkach tak nekončia kvety, tráva, lístie, drevný odpad zo strihania a z orezávania krovín a stromov, vypletá burina, pozberové zvyšky z pestovania, zhnité ovocie a zelenina, piliny, drevná štiepka, hobliny a drevný popol. Vývoz zberných nádob pravidelne zabezpečuje zberové vozidlo s rotačným lisovaním.

Správať sa zodpovedne voči okolitému prostrediu je dnes v Prievidzi jednoduché a pohodlné! Prínosom je predovšetkým zníženie množstva skládkovaného zeleného odpadu produkovaného mestom a jeho obyvateľmi. Rovnako sa zníži zaťaženie životného prostredia nezákonným spaľovaním a ukladaním odpadu mimo vyhradených zón v meste. Vyprodukovaný kompost mesto využíva na údržbu zelene, prípadne na rekultiváciu plôch a starej environmentálnej záťaže.

Takmer stopercentný zásah do čierneho

Hronovce/Čata/Pohronský Ruskov

Zosúladiť spôsob čistenia komunálnych odpadových vôd nielen s literou zákona, ale aj so zodpovedným prístupom k životnému prostrediu – to bol cieľ projektu zameraného na odkanalizovanie územia a čistenie odpadových vôd v aglomerácii Hronovce, ktorá je zaradená v zozname aglomerácií s viac ako dvetisíc obyvateľmi. Výsledkom je vybudovanie kombinovanej gravitačnej a tlakovej stokovej siete s 23 čerpacími stanicami v celkovej dĺžke viac ako 43 kilometrov v obciach Hronovce, Pohronský Ruskov a Čata, kde žije takmer štyritisíc obyvateľov, a vybudovanie mechanicko-biologickej čistiarne odpadových vôd v Čate.

Environmentálnym prínosom projektu je eliminácia nepriaznivého stavu kvality povrchových a podzemných vôd vyplývajúceho z nevybudovanej kanalizačnej infraštruktúry potrebnej na odvádzanie a čistenie komunálnych

Hronovce/Čata/ Pohronský Ruskov

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
Združenie obcí Aglomerácia Hronovce

Názov projektu:
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v aglomerácii Hronovce

odpadových vôd a nevhodného spôsobu likvidácie splaškovej vody z domácností, zo zariadení občiansko-technickej vybavenosti, z priemyslu a zo služieb prostredníctvom septikov, žúmp, trativodov a pod. Pozitívnym dopadom realizácie a zároveň merateľným ukazovateľom je zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd. Vďaka projektu sa na verejnú kanalizáciu pripojilo takmer 99 percent existujúcich producentov odpadových vôd aglomerácie a zároveň sa čistiareň odpadových vôd dostala do súladu s platnou legislatívou, ktorá stanovuje požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu našich vôd.

Riešenia existujú, len sa netreba báť

Uhorská Ves

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Uhorská Ves

Názov projektu:
Zberný dvor Uhorská Ves

Otázky týkajúce sa nelegálnych skládok a zberu a likvidácie komunálneho odpadu sa stali témou dňa vo viacerých slovenských obciach. Jednou z nich je aj Uhorská Ves, kde podobne ako inde ľuďom vrásky na čele spôsobovali najmä marginalizované skupiny obyvateľstva. Riešení sa ponúka niekoľko a jedno z nich úspešne dotiahla do konca aj miestna samospráva.

Cieľom bolo zvýšenie technickej vybavenosti pre rómske komunity prostredníctvom vybudovania systému zberu a odvozu komunálneho odpadu na území obce. Dnes v obci stojí zberný dvor a stojisko na umiestnenie zberných nádob. Pomocou strojov podporili aj triedený zber, vďaka čomu sa predchádza vzniku miest s nelegálne umiestneným odpadom a zvýši kapacita triedeného zberu. Komunálny odpad sa z miest jeho vzniku pravidelne odváža, čo zlepšuje kvalitu bývania a hygieny obyvateľov v marginalizovaných rómskych komunitách.

Aj Lučenčania vedia, že triediť odpad má zmysel

Lučenec

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
mesto Lučenec

Názov projektu:
Zavedenie systému zberu BRO z rodinných domov v Meste Lučenec

O triedenie biologicky rozložiteľného odpadu sa už postarali aj v Lučenci. Situácia v triedení a zbere biologického odpadu totiž bola v tomto juhoslovenskom meste dlhé roky nedostatočná – v uliciach chýbali zberné nádoby a technika, ktorá bola k dispozícii, bola technicky i morálne zastaraná. Dnes je tento stav minulosťou a prostredníctvom projektu podporeného z európskych fondov sa samospráva postarala o novú techniku na podporu zvozu a triedenia odpadu. V praxi to predstavuje nákup zberového vozidla s rotačným lisovaním, 2 300 kusov zberných nádob na biologicky rozložiteľný odpad s objemom 240 litrov a cestnej mostovej váhy.

Tento projekt je akýmsi pokračovaním už realizovaného projektu výstavby kompostárne. Synergickým efektom je komplexné vyriešenie zberu a triedenia biologického odpadu v meste, čím sa množstvo vytriedeného biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zvýši o 550 ton ročne. Zároveň sa o rovnaké množstvo zvýši kapacita pre triedenie komunálnych odpadov.

Z odpadu hnojivo pre krajší život

Nové Hony/Veľké Dravce

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
AGRO CS Slovakia, a. s.

Názov projektu:
Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu vo výrobe spoločnosti AGRO CS Slovakia, a. s.

Spoločnosť, ktorá je najväčším producentom pestovateľských substrátov na Slovensku, využila podporu z európskych fondov na zásadnú zmenu výrobného procesu. Jej podstatou je skvalitnenie, zefektívnenie a rozšírenie prevádzky lokalizovanej v obciach Nové Hony a Veľké Dravce v okrese Lučenec. Práve tam umiestnili sofistikovanú modernú technológiu zameranú na spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu a jeho premenu na organické minerálne granulované hnojivá určené pre poľnohospodársky sektor a pestovateľstvo. Cieľom projektu je zvýšením miery zhodnocovania a recyklácie biologicky rozložiteľného odpadu prispieť k zachovaniu a ochrane životného prostredia a podpore efektívneho využívania zdrojov s pozitívnym dopadom na okolitý región Novohradu.

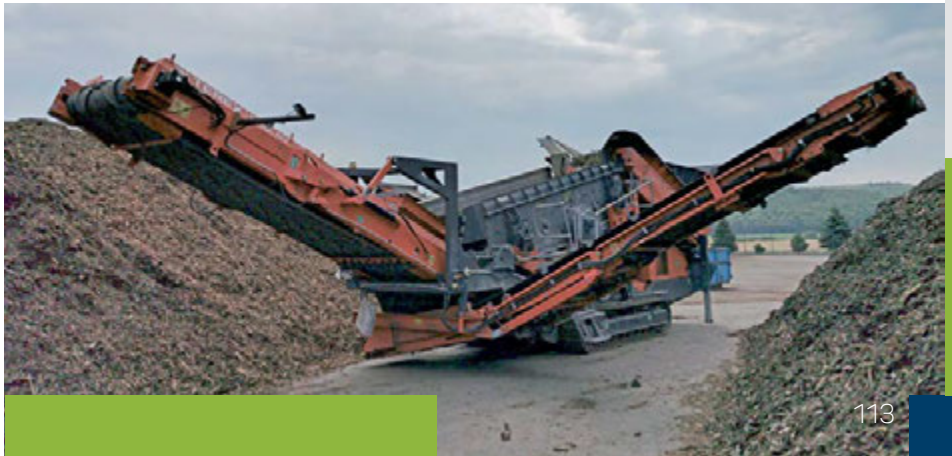

Dlhá cesta do zberného dvora sa oplatí

Žaškov

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
obec Žaškov

Názov projektu:
Výstavba zberného dvora v obci Žaškov

Žaškovčania dlhé roky komunálny odpad nosili do stredu obce. Možno to bolo rýchle a pohodlné, avšak samospráva sa rozhodla pre iné riešenie. Podali projekt a peniaze získané z európskych fondov využili na vybudovanie a technické a technologické vybavenie zberného dvora pri poľnohospodárskom družstve. To sa však nachádza na hornom konci dediny, ktorá sa tiahne v dĺžke 3,5 kilometra dolinou Žaškovského potoka. Aj vďaka environmentálnej kampani si však miestni obyvatelia na nové miesto určite zvyknú. Zberný dvor majú otvorený dva pracovné dni v týždni a doniesť tam môžu textil, drobný stavebný aj veľkoobjemový odpad, medzi ktorý patrí nábytok, vybavenie kúpeľní či toaliet.

Kopy smetia nie sú lákadlom pre turistov

Poráč

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Poráč

Názov projektu:
Zberný dvor Poráč

Obec, ktorá je turistickým centrom, križovatkou peších a cyklistických trás a dobrým východiskom do okolitej prírody – najmä turisticky významnej Poráčskej doliny, a ktorá je dejiskom rusínskeho folklórneho festivalu Šachtare volajú, sa celkom logicky možno o niečo viac zaujíma o svoje životné prostredie a jeho ochranu. Určite aj to bolo impulzom na rozbehnutie aktivít smerujúcich k vybudovaniu zberného dvora a stojísk na umiestnenie zberných nádob a nákupu strojných zariadení na podporu triedeného zberu. Aj takto možno predísť vzniku miest s nelegálne umiestneným odpadom a zvýšiť kapacitu triedeného zberu komunálnych odpadov predovšetkým v oblastiach s hustejšou koncentráciou rómskej komunity.

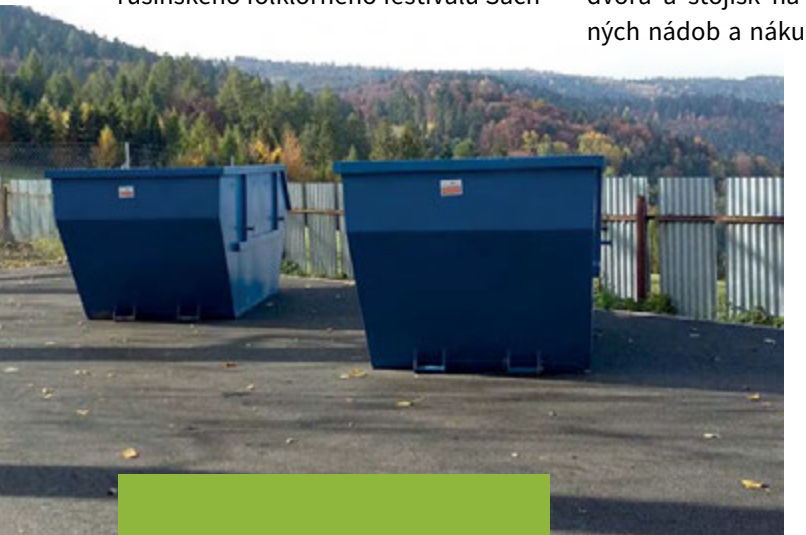

Skládky už nešpatia festivalové dianie

Rejdová

Milovníci tradičnej ľudovej kultúry poznajú Rejdovú predovšetkým ako miesto, kde sa už takmer polstoročie na sklonku leta organizuje Gemerský folklórny festival. Najväčšie folklórne podujatie v hornom Gemeri robí okolitému kraju a jeho tradíciám skvelé meno a pre východniarov ide o jeden z najväčších folklórnych sviatkov. Kto chce zažiť Gemer s úprimnou pohostinnosťou miestnych, pestrou zmesou ľubozvučného nárečia, tancov, piesní, vôní a chutí, nemal by v Rejdovej chýbať.

Nelegálne skládky odpadu v obci možno zostávali pred očami návštevníkov festivalu skryté, miestnych obyvateľov však trápili niekoľko rokov. Dnes už po nich niet ani stopy. Finančné prostriedky z európskych fondov v Rejdovej využili na odstránenie miesta s nelegálne umiestneným odpadom – projekt zahŕňal realizáciu sanačných prác vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov existujúcej nelegálnej skládky v katastrálnom území obce. Zároveň v obci zabezpečili rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam na bývanie.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Rejdová

Názov projektu:
Sanácia skládky odpadu v obci Rejdová

Nelegálna kopa smetí nebude ďalej rásť

Drnava

Vzniku a rozširovaniu nelegálnych skládok odpadu možno predchádzať nielen osvetou a postihmi, ale najmä vytvorením podmienok na jeho systematický zber, separáciu a odvoz. Takto sa rozhodli postupovať aj v Drnave, kde sa roky kopili smeti predovšetkým v miestnej rómskej osade. Z európskych fondov vybudovali zberný dvor a stojiská na umiestnenie zberných nádob a kúpili stroje na podporu triedeného zberu.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Drnava

Názov projektu:
Zberný dvor Drnava a sanácia skládky v Drnave

Projekt je v súlade s cieľom zvýšiť počet rómskych domácností s lepšími podmienkami na bývanie, čoho neoddeliteľnou súčasťou je aj zabezpečenie a zlepšenie systému zberu a triedenia komunálneho odpadu. Jeho pravidelný odvoz zlepší kvalitu bývania a hygieny obyvateľov v marginalizovaných rómskych komunitách. Neoceniteľnou súčasťou projektu je sanácia nelegálnej skládky, vďaka čomu majorita i minorita lepšie pochopia a v bežnom živote obce pocítia pozitívne dopady tohto projektu.

Stop skládkam pri chránených lokalitách

Šarišské Jastrabie

Šarišské Jastrabie leží pod úpätím vrchu Minčol, ktorý je štátnou prírodnou rezerváciou. V katastri obce sa nachádzajú chránené krajinné útvary Okrúhly kopec a Rebro i chránené minerálne sírne pramene. Aj to je jeden z dôvodov, prečo miestna samospráva venuje zvýšenú pozornosť starostlivosti o životné prostredie, ktoré má dopad na všetkých obyvateľov – a v tejto obci takmer polovicu z nich predstavujú Rómovia.

V snahe zlepšiť najmä nakladanie s komunálnym odpadom tu vďaka európskym fondom vybudovali stojiská na umiestnenie zberných nádob a odstránili nelegálnu skládku. Dôležitou aktivitou je zvýšenie informovanosti a osvety separovanej rómskej komunity v oblasti odpadového hospodárstva, aby sa zvýšila ochota umiestňovať odpad do veľkokapacitných kontajnerov. Tým sa predíde vzniku nelegálnych skládok a v konečnom dôsledku sa zvýši kvalita životného prostredia a zlepšia podmienky ich bývania. Pozitívne to ovplyvní aj sociálne vnímanie osôb vylúčených zo spoločnosti na základe znečistenej lokality bezprostredne nadväzujúcej na ich obydlia.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Šarišské Jastrabie

Názov projektu:
Sanačné práce na nelegálnej skládke a dobudovanie systému na zber a odvoz komunálneho odpadu v obci Šarišské Jastrabie

V boji so skládkami treba aj zmenu v myslení

Fričovce

Boj s nelegálnymi skládkami a ich neustálym rozrastaním bol dlhé roky súčasťou každodenného života aj vo Fričovciach ležiacich na východe Slovenska. Najvypuklejší bol tento problém v lokalitách, kde žijú separované rómske komunity. V projekte, ktorý v obci s úspechom zrealizovali, sa spojili viaceré ciele. Nielen vďaka nemu zaviedli fungujúci systém na zber a odvoz komunálneho odpadu a odstránili nelegálne skládky a nezákonne umiestnený odpad, ale aj zvýšili počet rómskych domácností s lepšími podmienkami na bývanie.

Dve čierne skládky sú už vo Fričovciach minulosťou. Okrem toho tu vybudovali tri stojiská v podobe spevnených plôch určených na umiestnenie štrnástich viac ako tisíclitrových zberných nádob, ktoré poslúžia na zvýšenie efektívnosti zberu a nakladania so zmesovým komunálnym odpadom. Stoja v bezprostrednej blízkosti rómskej komunity – priamo v časti, kde sídlia Rómovia predstavujúci takmer pätinu všetkých obyvateľov obce, a pri obecnom cintoríne. Do projektu obec aktívne zapojila prioritne marginalizované skupiny – nielen cez vytvorenie bezproblémového prístupu k novovybudovaným stojiskám a snahu zvýšiť ich environmentálne povedomie, ale aj vytvorením pracovného miesta, ktoré obsadili kandidátom z rómskej komunity.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Fričovce

Názov projektu:
Vybudovanie stojísk a sanácia nezákonne umiestneného odpadu v obci Fričovce

Potok už nerozná nečistoty do okolia

Cernina

Malú vidiecku obec ležiacu na svahoch Ondavskej vrchoviny v povodí potoka Cerninka okrem regionálnych sociálno-ekonomických problémov znepokojujú aj otázky týkajúce sa ochrany okolitého životného prostredia. Keďže aj v Cernine žije početná rómska komunita, ktorá tvorí necelú pätinu z celkového počtu obyvateľov a je segregovaná na okraji obce, aj tu sa borili s existenciou nelegálnych skládok komunálneho odpadu.

Úspešný projekt aj tu priniesol odstránenie skládok a vyčistenie pozemkov v okolí obydlí marginalizovanej rómskej komunity. Táto pomoc je viac ako na mieste, veď ide o cieľové skupiny, ktoré sú v rámci našej krajiny najviac

ohrozené chudobou, nevhodnými životnými podmienkami, diskrimináciou a sociálnym vylúčením. Sanácia týchto skládok v tejto obci zabezpečila množstvo pozitívnych vplyvov a vo veľkej miere prispela k riešeniu dlhodobých problémov.

Skládky totiž predstavovali ekologickú záťaž a značné riziko pre lesný ekosystém i pre obyvateľov obce. Presakujúca zrážková voda z odpadov splavovala nečistoty do pôdy, vďaka čomu hrozilo jej zamorenie i zamorenie spodných vôd. Ohrozené boli lány s ornou pôdou, na ktorej sa pestujú poľnohospodárske plodiny, najmä obilniny a zemiaky, i viaceré prírodné studničky v priľahlom lesnom prostredí.

Operačný program:
Ľudské zdroje

Prijímateľ:
obec Cernina

Názov projektu:
Realizácia sanačných prác na nelegálnych skládkach v obci Cernina

Bezpečnejšie s nebezpečným odpadom

Snina

Na východe Slovenska vybudovali vďaka európskym fondom zariadenie na recykláciu nebezpečných odpadov, ktoré má viac ako lokálny dosah. Je totiž do praxe premietnutou záväznou časťou Programu odpado-

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Prijímateľ:
DOPABAL, s. r. o.

Názov projektu:
Zariadenie na recykláciu nebezpečných odpadov

vého hospodárstva SR na roky 2016 až 2020. Jeho ambíciou i prínosom zároveň je zvýšiť kapacitu zhodnocovania i recyklácie nebezpečných odpadov na Slovensku. Podľa predpokladu ide v oboch ukazovateľoch o množstvo 2 300 ton ročne. A to nie je málo!

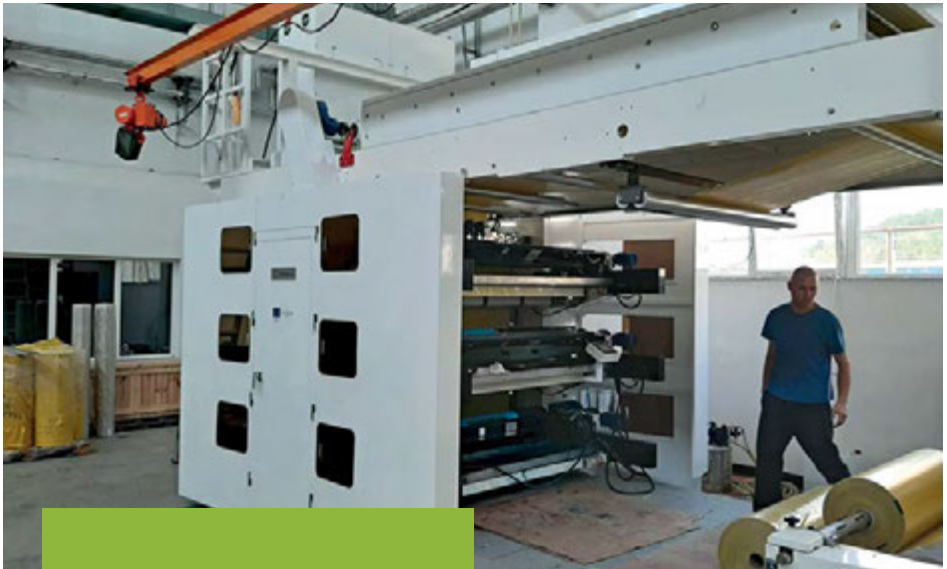

Zdroje:

archív Úradu vlády SR, Blažek Radoslav, Bratislavský samosprávny kraj, Háber Stanislav, Janigová Monika, Kizek Jaroslav, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Prešovský samosprávny kraj, SITA, TASR, Tošovec Vladimír, Trenčiansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, www.farmababindol.sk, www.folklorfest.sk, www.itms2014.sk, www.keloasynovia.sk, www.keturist.sk, www.kežmarok.sk, www.lubotin.sk, www.malacky.sk, www.michalovce.sk, www.myliptov.sme.sk, www.myorava.sme.sk, www.mypezinok.sme.sk, www.myzvolen.sme.sk, www.nestvillepark.sk, www.niznyslavkov.sk, www.partnerskadohoda.gov.sk, www.presov.korzar.sme.sk, www.prievidza.sk, www.ratesarena.sk, www.sk-cz.eu, www.regiony.sme.sk, www.spis.korzar.sme.sk, www.web.vucke.sk, www.ziar.sk

Foto:

Agentúra pre rozvoj vidieka, archív Úradu vlády SR, Blažek Radoslav, Bratislavský samosprávny kraj, Depositphotos, Drevodom Zvolen, Chalupová Andrea, Kizek Jaroslav, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, mesto Trnava, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Prešovský samosprávny kraj, Promont, SIEA, Sivák Ivan, Svetlografia, TASR, Tošovec Vladimír, Trenčiansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Vihorlatská hvezdáreň v Humennom, Západoslovenské tlačiarne Skalica, www.farmababindol.sk, www.melli.sk, www.ratesarena.sk, www.shutterstock.com, www.vitazel.sk

Eurofondy pomáhajú rozvíjať Slovensko

Spoznajte projekty programového obdobia 2014 – 2020
realizované vďaka finančnej podpore Európskej únie

Autor: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Vydavateľ: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Zostavila: Mgr. Michaela Višváderová

Tlač: Stredná odborná škola polygrafická, Račianska 190, 835 26 Bratislava

Náklad: 3 000 ks

Bratislava 2019

Prvé vydanie

Nepredajná publikácia

www.eufondy.sk
www.partnerskadohoda.gov.sk

ISBN 978-80-972653-8-0

9 788097 265380

Úrad vlády SR
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava
www.eufondy.sk

ISBN 978-80-972653-8-0
9 788097 265380

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY